

Integrēta latviešu valodas un literatūras programma 4. klasei
210 stundas (5 latviešu valodas stundas nedēļā, 1 literatūras stunda nedēļā)

Saziņas temati

1. Pārskats par mācību saturu un sasniežamajiem rezultātiem. 2. lpp.
2. Mācību saturs un sasniežamie rezultāti pa nodaļām. 7. lpp.
3. Sadalījums pa stundām un metodiskie komentāri. 25. lpp.

1. daļa	2. daļa
1. Smieklī? Tas ir nopietni Darbi un nedarbi. Blēņas un joki Mazie palaidņi	4. Dzimtā valoda. Mana valoda Latviešu valodai svētki Kā runāt un sarunāties?
2. Latvija laikā un telpā Seno vietu stāsti Aicinām uz...	5. Lidosim uz zvaigznēm! Lieli un mazi sapņi Kas es varētu būt?
3. Tur, kur ledus un sniegs... Balts nav tikai balts... Sniega karalienes valstībā	6. Zaļš visapkārt... Cik zaļi esam? Vasara klāt!

Mācību programma veidota atbilstoši valsts pamatizglītības standartā noteiktajiem sasniedzamajiem rezultātiem valodu un kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību jomā, beidzot 6. klasi. Programmu var papildināt, precizēt u. tml.

Mācību saturs un sasniedzamie rezultāti

Saziņa kontekstā	
Saturs	Sasniedzamie rezultāti
Dzimtā valoda. Dzimtās valodas kopšana. Saziņas situācija. Saziņas mērķis, nolūks, dalībnieki. Verbāla un neverbāla saziņa. Formāla un neformāla saziņa (saruna). Diskusija. Mutvārdu runa. Dažādu veidu teksti: (apsveikums, ielūgums, galda karte, pasākuma afiša un programma, sludinājums, e-vēstule ar pielikumu). Teksta interpretācija. Audio un videoteksti. Instrukcija. Aptauja. Anketa. Būtiska un nebūtiska informācija. Informācijas meklēšana un apkopošana. Atslēgvārds. Atsauces.	Saprot un apzinās dzimtās valodas lomu savā izaugsmē un nacionālās identitātes saglabāšanā. Diskutē par savu lomu valodas kopšanā. (1.1.1.) Pilnveido prasmi raksturot saziņas situāciju: nosaka nolūku, dalībniekus un tematu. Vēro valodas līdzekļu lietojumu atbilstoši saziņas situācijai. Piedalās saziņā atbilstoši tematam, mērķim un nolūkam, izsakot savu viedokli un attieksmi, izmantojot valodas līdzekļus savu domu pamatošanai, piekrišanai, nepiekrišanai, iebilžu izteikšanai u. tml. (1.1.4.) Mācās saprast verbālu un neverbālu saziņas līdzekļu nozīmi, izmantot tos monologā un dialogā. (1.1.4.) Atšķir formālu un neformālu sarunu. Mācās noteikt un ievērot atšķirības formālā un neformālā sarunā. (1.1.8.) Mācās izteikt savu attieksmi un viedokli kulturāli, neaizvainojot sarunas biedru. (1.1.5.) Iesaistās elektroniskajā saziņā un raksta e-vēstuli ar pielikumu. (1.1.6., 2.1.5.) Veido aptaujas jautājumus atbilstoši tās mērķim. Apkopo iegūtās atbildes un informē par aptaujas rezultātiem rakstveida un mutvārdu formā. Izsaka savu attieksmi pret aptaujas datiem. Mācās veidot prezentāciju par aptaujas rezultātiem. (1.1.9.) Veido spēles vai kādas citas darbības noteikumus (instrukciju), izmantojot darbības vārdus pavēles vai vajadzības izteiksmē. (1.1.4.)

	Pilnveido prasmes veidot apsveikumu, ielūgumu, galda karti, pasākuma programmu un afišu atbilstoši valodas kultūras normām. (1.1.9.) Piedalās diskusijā par valodu, izsaka savu un uzklausa citu viedokli. Ir tolerants un pieklājīgs. (1.1.5; 1.1.8.) Raksta paskaidrojumu un sludinājumu, pateicības un ierosinājuma vēstuli atbilstoši latviešu valodas kultūras normām. Mācās veidot informatīvu materiālu: produkta etiķeti, anotāciju u. tml. (1.1.9.) Atrod informāciju, izmantojot dažādus informācijas avotus (teksts, attēls, saraksts, tabula u. c.), un strukturē to. (1.1.9.) Mācās atšķirt būtisku un nebūtisku informāciju. (1.1.9.) Mācās atšķirt patiesu un nepatiesu informāciju. (1.1.9.) Stāsta par lingvistisku tematu, atstāsta literāru darbu, izteiksmīgi runā dzejoli un tautasdziesmas. (2.1.8.) Mācās izmantot dažādus informācijas avotus un veidot atsauces. (1.1.9.) Skatoties video sižetus un klausoties audio ierakstus, nosaka redzētā un dzirdētā tematu, galveno domu, iesaistās sarunās par redzēto un dzirdēto. (1.1.2.)
Teksts un tekstveide	
Teksts: jautājumi par tekstu, teksta temats un galvenā doma, valodas līdzekļi teksta izveidē (vārdu izvēle, teikumu konstrukcijas u. c.) . Teksta interpretācija atbilstoši savai pieredzei un apgūtajām zināšanām un prasmēm. (La + Li)	Lasa veikli un ar izpratni mācībām un savām interesēm atbilstošu informatīvu, populārzinātnisku un literāru tekstu. Izsaka savu viedokli par to. Analizē to atbilstoši savai pieredzei un apgūtajām zināšanām un prasmēm. (1.1.3., 2.2.1.) Stāsta izlasīto tuvu tekstam un konspektīvi. Stāsta, mainot nosacījumus: personu, laiku u. tml. (2.1.2.) Nosaka teksta tematu, galveno domu, sastāvdaļas: ievadu, galveno daļu, nobeigumu, rindkopas. (2.1.1.)

Teksta uzbūve: ievads, galvenā daļa, nobeigums. Rindkopa. Teksta plāns. Tekstu veidi un žanri (apraksts, vēstījums, pārspriedums par brīvo tematu un literāru tēlu, pasaka, miniatūra, viedokļraksts). (La + Li) Lasīšanas stratēģijas. Lasīšanas nolūks. Lasītāja attieksme pret tekstā izvirzītajām problēmām un galvenajiem varoņiem. (La + Li) Tēlainās izteiksmes līdzekļi. (La + Li)	Mācās saprast, kā lasīt tekstu atbilstoši lasīšanas mērķim / nolūkam (detalizēti, pārlūkojot, caurskatot). Veido teksta plānu. (2.1.3.) Saskata literārā tekstā galvenos varoņus un notikumus. Raksturo un salīdzina tos atbilstoši dotajiem vai paša izstrādātajiem kritērijiem. (2.1.2.) Mācās saskatīt tēlainās izteiksmes līdzekļus literārā tekstā. Interpretē tekstu atbilstoši savai pieredzei. (La + Li 2.1.2.) Izsaka savas pārdomas rakstveidā, saistot stāstījumu ar personīgo un citu pieredzi, kā arī izmantojot atbilstošus valodas līdzekļus. (La + Li 2.1.2., 2.1.4.) Raksta noteikta žanra un veida tekstus, ievērojot stila un pareizrakstības nosacījumus: aprakstu par personu, viņa dzīves gājumu, vēstījumu, vēstījumu ar apraksta vai pārsprieduma elementiem. Mācās veidot interesantu ievadu un nobeigumu. Mācās izmantot piemērotus valodas līdzekļus dažādu žanru un veidu tekstiem. (La + Li 2.1.4.) Raksta informatīvus un lietišķus tekstus (skat. <i>Saziņa kontekstā</i>). (2.1.5.) Saprot, kāpēc ir vajadzīgs melnraksts. Veidojot tīrrakstu, rediģē un pilnveido savu darbu. (2.1.7.) Raksta jaunrades darbus: dzejoli, pasaku, miniatūru u. tml. (La + Li)
Valodas struktūra	
Skaņa un burts. Vārda pareizrūna un pareizrakstība. Pozicionālās skaņu pārmaiņas. Līdzskaņu dubultojums. Vārda uzsvars. Līdzskaņu mija. F	Pareizi izrunā vārdus vai zina vārda izrunas nosacījumus. (3.1.3.) Saskata vārdus, kuros izruna nesaskan ar rakstību. Pareizi raksta vārdus priedēkļa un saknes sadūrā, vārda galotnē, vārdus, kuros ir līdzskaņu dubultojums. (3.1.3., 3.1.4.) Nosaka radniecīgus vārdus, vārda sastāvdaļas, darina jaunus vārdus ar priedēkļiem, piedēkļiem, izskaņām. Raksta pareizi izskaņas <i>-ājs, -tājs, -tāja, -ītis, -īte, -iņš, -iņa, -ējs, -ēja, -īgs, -īga</i> u. tml. Mācās noteikt deminutīvu darināšanas līdzekļus. (3.1.5.)
Patstāvīgās lokāmās vārdšķiras (lietvārds, darbības vārds, īpašības vārds, vietniekvārds, skaitļa vārds), to piederības noteiktai vārdšķirai pamatojums (nostiprināšana).	Saskata tekstā apgūtās vārdšķiras, nosaka vārdu piederību vārdšķirai, mācās raksturot vārdšķiras – patstāvīgs, nepatstāvīgs, lokāms, nelokāms vārds, dzimte, skaitlis, persona, salīdzināmās pakāpes. (3.1.6.)

M	Atšķir kopdzimtes lietvārdus. Ievēro to locīšanas īpatnības. (3.1.6.)
Lokāmi un nelokāmi lietvārdi. Lietvārda locīšana, tās īpatnības (līdzskaņu mija). M	Veido lietvārda un īpašības vārda / skaitļa vārda savienojumus. Nosaka īpašības vārda dzimti, skaitli, locījumu. Lieto vārdu savienojumus ar <i>kā, nekā, par (lielāks par...)</i> . (3.1.6.)
Patstāvīgi nelokāmi vārdi: laika un vietas apstākļa vārds. M	Nosaka skaitļa vārda iedalījumu un pareizi raksta kārtas skaitļa vārdus. (3.1.6.)
Darbības vārda atstāstījuma, pavēles un vajadzības izteiksmes funkcionāls lietojums. M	Lasa un raksta skaitļa vārdus gadskaitļos. (3.1.6.) Pareizi raksta darbības vārdus nenoteiksmē, pagātnē (<i>-īja, -āja, -ēja</i>). Lieto darbības vārdu īstenības, vēlējuma, pavēles, atstāstījuma un vajadzības izteiksmē un pareizi raksta darbības vārdus šajās izteiksmēs. (3.1.4.)
Palīgvārdi – saikļi, partikulas, prievārdi. Izsaukmes vārdi. M	Nosaka darbības vārda laiku un personu. (3.1.6.) Nosauc personu, piederības, norādāmos vietniekvārdus un lieto tos savā tekstā. (3.1.6.) Nosaka tekstā izsaukmes vārdus, kas ir dabā dzirdamo skaņu atdarinājumi. Izmanto izsaukmes vārdus, veidojot savu tekstu, un atdala tos ar atbilstošu pieturzīmi. (3.1.6.)
Radniecīgi vārdi. Vārda sastāvdaļas. Vārdu darināšana ar piedēkli un piedēkli (izskaņu). M	Tekstā atpazīst prievārdus. Lieto pareizi prievārdus kopā ar lietvārdu. (3.1.6.) Saprot vienlīdzīgu teikuma locekļu nozīmi teikumā. (3.1.7.) Lieto saikļus <i>bet, tomēr, taču</i> vienlīdzīgu teikuma locekļu un saliktu teikuma daļu saistīšanai. (3.1.7., 3.1.8.)
Mācīto vārdšķiru pareizrakstība. Pozicionālās skaņu pārmaiņas. Mērvienību saīsinājumi. Mācību procesā lietoto jēdzienu saīsinājumi. M	Lieto saikli <i>un</i> vienlīdzīgu teikuma locekļu saistīšanai. (3.1.7., 3.1.8.) Nosaka teikuma paplašinājumu un mācās atšķirt apzīmētāju, papildinātāju un apstākļus. Nosaka vienkāršus un saliktus teikumus, pamatojot to ar gramatisko centru skaitu. (3.1.7.) Lieto pieturzīmes teikuma beigās un teikumā, atdalot uzrunu, uzrunas grupu, vienlīdzīgus teikuma locekļus, frāzes <i>protams, manuprāt, pēc manām domām</i> u. tml. (3.1.8.)
Vienkāršs nepaplašināts un vienkāršs paplašināts teikums. Teikuma gramatiskais centrs. Teikuma paplašinājums. S	Saskata tiešo runu un piebildi drukātā un rakstītā tekstā. Raksta teikumus ar tiešo runu un piebildi teikuma sākumā, lieto atbilstošas pieturzīmes. Raksta dialogu, izmantojot tiešo runu un piebildi teikuma sākumā, un lieto atbilstošas pieturzīmes. (3.1.7.)
Uzruna un uzrunas grupa. Vienlīdzīgi teikuma locekļi saistījumā ar saikļiem <i>vai, jeb, un, bet, tomēr, taču</i> .	Mācās veidot saliktus teikumus pēc parauga, lietojot atbilstošas pieturzīmes. (3.1.7.) Prot noteikt teikumus pēc izteikuma mērķa un lieto atbilstošas pieturzīmes. (3.1.8.)

S	Lieto saliktus pakārtotus teikumus domas pamatošanai, nolūka un nosacījumu izteikšanai. Lieto pieturzīmi pirms <i>ja, jo, tāpēc ka, lai</i> . (3.1.8.) Skaidro vārda nozīmi kontekstā un ar vārdnīcas palīdzību. (3.1.1.) Atšķir vārda tiešo nozīmi no pārnestās. Saskata tekstā sinonīmus un antonīmus, mācās lietot tos sava tekstā konkrētam nolūkam. (3.1.1.) Atšķir daiļliteratūras tekstu no zinātniska, publicistikas un lietišķā stila teksta. Lieto alfabētu vārdnīcu u. c. uzziņu literatūras izmantošanai. Izmanto alfabētu, meklējot informāciju, piemēram, telefona grāmatā / mobilajā tālrunī vai citā rīkā / avotā. (6.2.1.3.)
Pieturzīmes teikuma beigās. S	
Salikts teikums. Pieturzīmes saliktā teikumā pirms saikļiem <i>bet, tomēr, taču, ka, jo, lai, tāpēc ka, ja</i> . S	
Tiešā runa ar piebildi sākumā. S	
Vārda nozīme. Viennozīmīgi un daudznnozīmīgi vārdi. Tiešā un pārnestā nozīme. Sinonīmi, antonīmi. (La + Li) L	
Lietišķais stils. Publicistikas stils. Daiļliteratūras stils. ST	
Literatūra	
Folkloras jēdziens. Folkloras žanri. Pasaka, anekdote, tautasdziesma. Literārā pasaka. Literāro pasaku autori. Autora iecere. Tēlainās izteiksmes līdzekļi: salīdzinājums, personifikācija, epitets. Simbols. Zemteksts. Literāra tēla portrets, rakstura īpašības. Apraksts. Vēstījums.	Paplašina un padziļina izpratni par folkloras jēdzienu. Nosauc folkloras žanrus un min piemērus. Lasa un / vai klausās dažādus folkloras žanrus: pasaku, anekdoti, tautasdziesmas u. c., izsaka savas domas par tajos paustajām vērtībām, galveno domu; pievērš uzmanību izmantotajai leksikai, tēlainajiem izteiksmes līdzekļiem (salīdzinājums, personifikācija). Saskata dažādu folkloras žanru pazīmes un min piemērus. (1.8.) Saskata tautas pasakas un literārās pasakas atšķirības, pamato tās. (1.10.) Saskata atšķirības starp dažādiem mākslas veidiem un pamato tās. (1.10.) Analizē literāro tēlu izskatu un rīcību. Vērtē literāro tēlu vērtību sistēmu, izsaka savu attieksmi pret to. Iepazīst literāra tēla veidošanas paņēmienus. (4.5.) Pēta un salīdzina literārā tēla interpretāciju citos mākslas veidos.

Apraksts / vēstījums ar pārsprieduma elementiem. Radošs darbs. Monologs. Dialogs. Dramatizējums, kinoscenārijs. Stāsts. Dzejolis. Autortiesības.	Raksturo un diskutē par dažādu laikmetu literārajos darbos aktualizētām problēmām un vērtībām, izmantotajiem tēlainās izteiksmes līdzekļiem, leksiku u. tml. (1.8.) Atrod tekstos tēlainās izteiksmes līdzekļus un izsaka savas domas par to atbilstību autora iecerei. (1.8.) Izmanto radošo rakstīšanu savu emociju, vērtību un ideju paušanai. (3.3.) Raksta vēstījumu, dzejoli, pasaku, tēla raksturojumu; veido kolāžu, skolas literāro sienas avīzi u. tml. Radoši eksperimentā ar valodas līdzekļiem. (3.1., 3.3.) Uzklausu vērtējumu par savu darbu, vērtē klasesbiedru darbu, izmantojot kritērijus. (3.4.) Lasa dažādu laikmetu literāros darbus, vērtē to kompozīciju. Pauž savu viedokli. (4.4., 1.8., 3.5.) Izmantojot dažādus uzzīņu avotus, pēta tekstā pieminētās kultūras zīmes. Uzstājas auditorijas priekšā. (1.7., 2.1.)
--	--

La – latviešu valoda

Li – literatūra

F – fonētika

M – morfoloģija

S – sintakse

L – leksikoloģija

ST - stilistika

Latviešu valoda un literatūra 4. klasei

Sasniedzamie rezultāti pa nodaļām

Integrēta programma

1. nodaļa. Smieklī? Tas ir nopietni

1.1. Darbi un nedarbi. Blēņas un joki

1.2. Mazie palaidņi

26 stundas La + 9 stundas Li = 35 + 2 stundas PD = **37 stundas**

Nodaļā tiek nostiprinātas un pilnveidotas zināšanas par apgūtajām vārdšķirām (lietvārdu, īpašības vārdu, skaitļa vārdu un darbības vārdu), prasmes saskatīt šīs vārdšķiras tekstā un noteikt to gramatiskās kategorijas, kā arī, veidojot tekstu, mērķtiecīgi izmantot apgūtās vārdšķiras.

Skolēni pilnveido lasītprasmi un teksta analīzi atbilstoši iegūtajai pieredzei, kā arī prasmi veidot tekstu atbilstoši mācību uzdevumam.

Literatūrā skolēni veido izpratni par folkloru, lasa dažādu folkloras žanru darbus, uzmanību īpaši pievēršot joku pasakai; salīdzina to ar literāro pasaku, pievēršot uzmanību tēlainās izteiksmes līdzekļiem, galvenajiem varoņiem un šajos darbos izteiktajām idejām un vērtībām.

Saziņa kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
Piedalās saziņā atbilstoši saziņas tematam un mērķim, izsakot savu viedokli, izmantojot piedāvātās valodas konstrukcijas savas domas pamatošanai, piekrišanai, nepiekrišanai, iebilžu izteikšanai u. tml. 6.1.1.4., 6.1.1.8.	Lasa / klausās un atstāsta tekstu detalizēti. 6.2.1.3.	Pilnveido prasmi noteikt tekstā lietvārdu, īpašības vārdu, skaitļa vārdu, darbības vārdu. 6.3.1.6.
Raksta viedokli raksta turpinājumu. 6.1.1.2.	Jautā un atbild uz jautājumiem par tekstu, nosaka teksta un rindkopu tematu un galveno domu. 6.2.1.1.	Lasot pēc konteksta nosaka vārda nozīmi un precizē to vārdnīcā. 6.3.1.1.
Pārrunā mācību procesa gaitu un izdara secinājumus par mācību uzdevumu izpildi. 6.1.1.9.	Izsaka vērtējumu par tekstu un attieksmi pret tajā skartajām problēmām. 6.2.1.1.	Nosauc lietvārda, īpašības vārda, skaitļa vārda gramatiskās kategorijas (dzimti, skaitli, locījumu) un pazīmes. 6.3.1.6.
	Saprot, kas ir anotācija; lasa tās un iegūst nepieciešamo informāciju. 6.2.1.3.	Nosaka pirmatnīgus, atvasinātus vārdus un salikteņus. 6.3.1.4., 6.3.1.5.

Mācību procesā uzklausa un uztver klasesbiedra teikto. Ar cieņu izturas pret klasesbiedru, kurš runā. 6.1.1.8. Izmanto vārdnīcas, anotācijas un citus interneta resursus informācijas iegūšanai. 6.1.1.9.	Stāsta par saviem un draugu darbiem un nedarbiem vasarā. 6.2.1.2. Raksta vēstījumu pēc attēliem, vēstījumu ar apraksta elementiem „Stāsts par...”. 6.2.1.3., 6.2.1.4. Raksta dialogu. 6.2.1.7.	Nosaka līdzskaņu miju lietvārdos. 6.3.1.4. Pilnveido izpratni par vārdu. Nosaka patstāvīgus / palīgvārdus; lokāmus / nelokāmus vārdus. 6.3.1.6. Pilnveido izpratni par lietvārda locīšanu un locīšanas īpatnībām. 6.3.1.6. Raksta teikumus un liek atbilstošu pieturzīmi teikuma beigās. 6.3.1.8. Noraksta tekstu, ievērojot pareizrakstības normas. 6.3.1.8. Pilnveido izpratni, kas ir lokāmi / nelokāmi vārdi, patstāvīgi vārdi / palīgvārdi. Nosaka tos tekstā. 6.3.1.8. Ievēro pareizrakstības normas un precīzi, skaidri, raiti izrunā vārdus. 6.3.1.3.
Jēdzieni: vārdšķira, patstāvīgs vārds, palīgvārds, lokāms vārds, nelokāms vārds, pamatforma, kopdzimtes vārds, lietvārds, īpašības vārds, skaitļa vārds, darbības vārds, līdzskaņu mija, teikums, viedokļraksts, anotācija.		
Lasa pasakas, anekdotes, tautasdziesmas, dzejoli, tabulas, shēmas, valodniecisku tekstu.		
Raksta / veido shēmas, tabulas, joku stāstu, dialogu, secinājumus, viedokļrakstu.		
Literatūra	Paplašina un padziļina izpratni par folkloras jēdzienu. Pazīst folkloras žanrus, min piemērus, izprot to pazīmes. 6.1.10. Lasa un / vai klausās dažādus folkloras žanrus (pasaku, anekdoti, tautasdziesmas u. c.), izsaka savas domas par tajos paustajām idejām, vērtībām, galveno domu. 6.1.1. Lasa literārās pasakas un saskata tautas pasakas un literārās pasakas atšķirības, pamato tās. Pievērš uzmanību tēlainās	

	izteiksmes līdzekļiem – salīdzinājumam un personifikācijai, pamato to lietojumu. 6.1.8. Lasa dzejoli, uztver dzejoļa uzbūvi, saskata pantu izkārtojumu, skaidro tā nozīmi dzejoļa satura uztverē. Pievērš uzmanību tēlainās izteiksmes līdzekļiem, saskata personifikāciju, salīdzinājumu, uztver dzejoļa noskaņu. 6.1.9. Gatavojas un uzstājas auditorijas priekšā ar pasakas lasījumu. Atstāsta savu tekstam. 6.2.2. Pauž savu viedokli par literāru darbu un mācās saprast tā māksliniecisko kvalitāti. 6.3.3. Diskutē, apspriež idejas; individuāli, pāri vai grupā veido radošu darbu. (La + Li) 6.3.1. Izmanto radošo rakstīšanu savu emociju, ideju un vērtību paušanai. Raksta radošu darbu „Melu stāsts”, ietverot arī savu attieksmi un vērtējumu. 6.2.1. Iepazīst un mācās izmantot dažādus uzziņu avotus, to skaitā tīmekļa resursus. 6.4.4.
Jēdzieni: folklorā, pasaka, anekdote, literārā pasaka, salīdzinājums, personifikācija.	
Lasa dažādu žanra darbus: pasakas, anekdotes, mēles mežģus; literārās pasakas, dzejoli, grāmatu anotācijas.	
Raksta / veido jaunrades darbus: „Stāsts par...”, „Melu stāsts”. (La + Li)	

2. nodaļa. Latvija laikā un telpā

2.1. Seno vietu stāsti

2.2. Aicinām uz...

26 stundas La + 9 stundas Li = 35 + 2 stundas PD = **37 stundas**

Nodaļā skolēni pilnveido prasmes informācijas meklēšanā, strukturēšanā, pievērš uzmanību patiesai un nepatiesai informācijai.

Skolēni mācās stāstīt par valodniecisku tematu, izmantojot piemērus.
Skolēni pilnveido lasīšanas stratēģijas, stāstot detalizēti un pārveidojot informāciju.
Raksta aprakstu un ziņojumu par projekta gaitu.

Nodaļā tiek pilnveidotas prasmes saskatīt tekstā īpašības vārdu un skaitļa vārdu, noteikt tā gramatiskās kategorijas un mērķtiecīgi izmantot šīs vārdšķiras tekstā.

Skolēni turpina iepazīt folkloras žanrus: teikas un tautasdziesmas. Vērtē tautasdziesmās izteiktās idejas.

Novērtē teikās iegūto informāciju, salīdzina ar vēsturiskajiem faktiem.

Saziņa kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
Meklē atbilstošu informāciju mācību uzdevuma veikšanai. 6.1.1.9.	Mācās izmantot pārskatīšanas un detalizētas lasīšanas stratēģijas atbilstoši mācību uzdevumam. 6.2.1.2.	Lasot pēc konteksta nosaka vārda nozīmi un precizē to vārdnīcā. 6.3.1.1.
Lieto alfabētu informācijas atrašanai un strukturēšanai. 6.1.1.9.	Lasa un atstāsta tuvu tekstam teiku un / vai pasaku. 6.2.1.4., 6.2.1.2.	Saskata tekstā īpašības vārdu un skaitļa vārdu. 6.3.1.6.
Skaidro informācijas patiesumu teikā un zinātniskajos faktos. 6.1.1.9.	Klausās, lasa un stāsta teiku, pārveidojot darbības vārda laiku un izteiksmi (stāsta vienkāršajā tagadnē un vienkāršajā pagātnē). Lasa zinātnisku un / vai informatīvu tekstu, atrod atslēgvārdus un veido domu karti būtiskas informācijas strukturēšanai. 6.2.1.1., 6.2.1.4.	Nosaka īpašības vārda un skaitļa vārda dzimti, skaitli, locījumu. 6.3.1.6.
Mācās, kā izmantot un atsaukties uz izmantotajiem informācijas avotiem. 6.1.1.9.	Stāsta par valodniecisku tematu. 6.2.1.3.	Zina, ka ir nelokāmi skaitļa vārdi; nosaka tos tekstā. 6.3.1.6.
Mācās pierakstīt atslēgvārdus. 6.1.1.9.	Saprot, kāpēc nepieciešams melnraksts; raksta un pilnveido darbu. 6.2.1.7.	Mācās pamatot īpašības vārda un skaitļa vārda lietojumu tekstā. 6.3.1.6.
Mācās izteikt vērtējumu kulturāli, neaizvainojot klasesbiedru. Sava viedokļa izteikšanai izmanto atbilstošas valodas konstrukcijas (teikumus ar <i>ja, jo, tāpēc ka</i>). 6.1.1.4., 6.1.1.5.	Raksta aprakstu par dabas, vēstures vai kultūras objektu. 6.2.1.3, 6.2.1.7.	Saprot, ko nozīmē saskaņot lietvārdu ar īpašības vārdu un skaitļa vārdu. 6.3.1.6.
	Raksta projekta gaitas aprakstu, izvērtējot savu un grupas biedru darbu. 6.2.1.7.	Lieto pieturzīmes aiz kārtas skaitļa vārdiem. 6.3.1.6.
Mācās veidot prezentāciju un prezentēt savu darbu, uzsverot būtisko. 6.1.1.3.		Izmanto īpašības vārdus domas precizēšanai un tēlainībai. 6.3.1.6.
Mācās rakstveidā izteikt viedokli, secinājumus,		Lieto arābu un romiešu ciparus atbilstoši pareizrakstības nosacījumiem. 6.3.1.6.
		Saskata īpašības vārda salīdzināmās pakāpes tekstā un izmanto tās teksta veidošanā.

pārdomas par mācību saturu. 6.1.1.3. Lūdz un izmanto klasesbiedra palīdzību sava darba pilnveidē. 6.1.1.5., 6.1.1.8.		6.3.1.6. Pareizi izrunā un raksta īpašības vārdus ar izskaņu -īgs, -isks. 6.3.1.4. Saskata sinonīmus, antonīmus, nepieciešamības gadījumā izmanto vārdnīcu. 6.3.1.4. Nosaka deminutīvus, darina tos un raksta pareizi. 6.3.1.4. Saskata vārdus, kuros izruna nesaskan ar rakstību. 6.3.1.4. Pareizi raksta vārdus saknes un galotnes sadūrā. 6.3.1.4.
Jēdzieni: atslēgvārds, patiesa, nepatiesa informācija, vārdšķīra, lietvārds, īpašības vārds, skaitļa vārds, salīdzināmā pakāpe, prezentācija, darbības vārds, patstāvīgs vārds, palīgvārds, izskaņa, deminutīvs, fakts.		
Lasa teikas, tautasdziesmas, vēsturisku informāciju, daiļliteratūras tekstus, populārzinātniskus tekstus.		
Raksta / veido aprakstu par dabas, vēstures vai kultūras objektu, projekta aprakstu, secinājumus, plakātu, prezentāciju.		
Literatūra	Klausās / lasa un atstāsta tuvu tekstam latviešu tautas teikas. Atšķir teiku no pasakas un pamato savu viedokli. Mācās izprast vēsturisko laiku, kas attēlots teikā. 6.1.8., 6.1.9., 6.1.10. Lasa tautasdziesmas par tēvu zemes skaistumu, skaidro galveno domu, pievērš uzmanību deminutīviem, pamatojot to lietojumu. 6.1.9. Darbojoties viens un pārī, raksturo, salīdzina, vērtē, izsaka savas domas par tautasdziesmās un pasakā paustajām atziņām. 6.1.8. Saredz folkloras darbu idejas, tēlus, sižetus citos mākslas žanros. Vērtē dažādu mākslas žanru ietekmi uz emocijām. 6.3.3.	

	Iepazīst un mācās izmantot dažādus uzzīņu avotus, to skaitā tīmekļa resursus. 6.4.4. Gatavojas un uzstājas auditorijas priekšā ar tautasdziesmu lasījumu. 6.2.2.
Jēdzieni: teika, pasaka, tautasdziesma, atslēgvārds, deminutīvs, fakts, folkloras, folkloras žanrs.	
Lasa teikas, tautasdziesmas, daiļliteratūras fragmentus, informatīvus materiālus.	
Raksta aprakstu.	

3. Tur, kur ledus un sniegs... 3.1. Balts nav tikai balts... 3.2. Ledus karalienes valstībā Skolēni turpina analizēt faktus, izvērtē faktu un personīgā viedokļa mijiedarbību. Skolēni, apgūstot mācību saturu, turpina sadarboties pāri un grupā. Tiek pilnveidota izpratne par vārdšķirām, uzmanību pievēršot vietniekvārdam (personu, norādāmie un piederības), tā lietojumam. Skolēni pilnveido izpratni par teikumu, teikuma locekļiem, vingrinoties uzdot jautājumus vārdiem teikumā. Nodaļā tiek pilnveidotas teksta analīzes prasmes, izmantojot daudzveidīgus teksta veidus, žanrus un skolēna personīgo pieredzi. 26 stundas La + 9 stundas Li = 35 + 2 stundas PD = 37 stundas		
Saziņa kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
Piedalās saziņā atbilstoši saziņas tematam un mērķim, izsakot savu viedokli un attieksmi, izmantojot valodas līdzekļus savu domu pamatošanai, piekrišanai, nepiekrišanai, iebilžu izteikšanai u. tml. 6.1.1.4. Mācās izteikt savu attieksmi un viedokli kulturāli, neaizvainojot sarunas biedru. 6. 1.1.5. Veido spēles vai kādas citas darbības noteikumus (instrukciju), izmantojot	Lasa veikli un ar izpratni mācībām un savām interesēm atbilstošu informatīvu, populārzinātnisku un literāru tekstu. 6.2.1.1. Stāsta, ko izlasījis (tuvu tekstam un konspektīvi) un pieredzējis. 6.2.1.2. Nosaka teksta tematu, galveno domu, teksta daļas: ievadu, galveno daļu, nobeigumu, rindkopas. 6.2.1.1.	Lasot pēc konteksta nosaka vārda nozīmi un precizē to vārdnīcā. 6.3.1.1. Saskata tekstā apgūtās vārdšķiras, nosaka vārdu piederību vārdšķirai, mācās raksturot vārdšķiras – patstāvīgs, nepatstāvīgs, lokāms, nelokāms vārds u. tml., dzimte, skaitlis, persona, salīdzināmās pakāpes. 6. 3.1.6. Izprot jēdzienu <i>vietniekvārds</i>, nosaka

darbības vārdus pavēles vai vajadzības izteiksmē. 6.1.1.6. Atrod informāciju, izmantojot dažādus informācijas avotus (teksts, attēls, saraksts, tabula), un strukturē to. 6.1.1.9. Mācās nošķirt būtisku informāciju no mazsvarīgas, lietojot saprotamu veidu (pasvītro, izceļ, treknina u. tml.). 6.1.1.9. Mācās atšķirt patiesu informāciju no izdomas. 6.1.1.9. Novērtē faktu un personas personīgā viedokļa mijiedarbību. Veido savu viedokli, pamatojoties uz faktiem, citu viedokli un savu pieredzi. 6.1.1.2. Savstarpēji vērtē klasesbiedra darbu un izsaka detalizētu vērtējumu. 6.1.1.2.	Mācās saprast, kā lasīt tekstu atbilstoši lasīšanas mērķim / nolūkam (detalizēti, pārlūkojot, caurskatot). Veido domu karti kā teksta plānu. 6.2.1.3. Prot izteikt savas pārdomas rakstveidā, saistot stāstījumu ar personīgo un citu pieredzi, kā arī izmantojot atbilstošus valodas līdzekļus. (La + Li) 6.2.1.2., 6.2.1.4. Prognozē teksta tematu, pamatojoties uz filmas reklāmas fragmentu. Raksta noteikta žanra un veida tekstus, ievērojot stila un pareizrakstības nosacījumus. Mācās izmantot piemērotus valodas līdzekļus dažāda žanra un veida tekstiem. (La + Li) 6.2.1.4. Raksta informatīvus un lietišķus tekstus (skat. Saziņa kontekstā). 6.2.1.5. Saprot, kāpēc ir vajadzīgs melnraksts. Palīdz klasesbiedram pilnveidot darbu. Veidojot tīrrakstu, redīgē un pilnveido savu darbu. 6.2.1.7. Raksta jaunrades darbus: dzejoli, pasaku. (La + Li) 6.2.1.4. Izsaka savu vērtējumu par tekstu un attieksmi pret tajā skartajām problēmām. 6.2.1.2.	personu, norādāmos un piederības vietniekvārdus. 6.3.1.6. Lieto personu un norādāmos vietniekvārdus lietvārda vai lietvārda nozīmē lietotu vārdu vietā. 6.3.1.6. Veido vārdu savienojumus <i>vietniekvārds + lietvārds</i>; <i>vietniekvārds + darbības vārds</i>. 6.3.1.6. Izprot teikuma jēdzienu, saskata teikuma robežas, lieto atbilstošas pieturzīmes teikuma beigās. 6.3.1.7. Uzdod jautājumus patstāvīgajiem vārdiem; nosaka teikuma priekšmetu un izteicēju, teikuma palīglocekļus (bez nosaukumiem). 6.3.1.7. Saskata vienlīdzīgos teikuma locekļus teikumā, tekstā pamato pieturzīmju lietojumu starp vienlīdzīgiem teikuma locekļiem (bez saikļiem, ar <i>bet, tomēr, taču</i>) un lieto pieturzīmes savā tekstā. 6.3.1.7. Saskata viennozīmīgus un daudznozīmīgus vārdus, vārda tiešo un pārnesto nozīmi. 6.3.1.1. Zina pareizrakstības normas un raksta vārdus pareizi, pamato vārdu pareizrakstību. 6.3.1.4.
--	---	---

Jēdzieni: vārdšķira, saziņas situācija, saziņas temats, saziņas dalībnieki, būtiska / mazsvarīga informācija, fakts, personīgā pieredze, populārzinātnisks teksts, lietišķs teksts, lasīšanas stratēģija, teksta plāns; darbības vārds, nenoteiksme, persona, laiks, lokāms / nelokāms vārds, vārda nozīme, viennozīmīgs / daudznnozīmīgs vārds.		
Lasa literāru darbu fragmentus: stāstu un literāro pasaku; dzejoli, informatīvu tekstu, interviju.		
Raksta / veido shēmas, tabulas, lietišķos rakstus (iesniegumu, pateicību), secinājumus, radošu darbu, instrukciju, tēlainu dabas aprakstu.		
Literatūra	Pilnveido lasīšanas un klausīšanās prasmes, lasot un klausoties dažāda žanra literārus darbus: miniatūru, dzejoli, literāro pasaku, stāstu. 6.1.1.	
	Novērtē savu un klasesbiedra radošo procesu un rezultātu, uzklausa citu viedokli, izsaka argumentētu vērtējumu citiem. 6.2.2.	
	Saskata autora un savu personīgo izjūtu un pieredzes nozīmi miniatūras analīzē un radīšanā. Izvērtē savas iespējas tēlaina teksta radīšanā. Saskata valodas līdzekļu nozīmi tēlainības radīšanā. Saskata epitetus literārā tekstā un izmanto tos savā tekstā. 6.3.3.	
	Lasot dzejoli, nosaka tā noskaņu, sajūtu gleznas, saskata personifikāciju. Vizualizē dzejas tēlus. 6.1.8., 6.1.9.	
	Salīdzinot literāru tekstu ar informatīvu, secina par būtisko literārā tekstā. 6.3.3.	
	Saskata literārā tekstā galvenos varoņus un galvenos notikumus. Raksturo tos, argumentējot ar piemēriem no teksta. 6.4.5.	
	Pēta un salīdzina literāros tēlus, viņu izskatu un rīcību. 6.1.8.	
	Izsaka savu vērtējumu par literāru tekstu un attieksmi pret tajā skartajām problēmām. 6.3.3.	
	Saredz literāra darba idejas, tēlus, sižetus citos mākslas žanros. Vērtē dažādu mākslas žanru ietekmi uz emocijām. 6.3.3.	

	Saskata daiļliteratūras saistību ar citiem mākslas žanriem. 6.2.1., 6.3.3.	
	Mācās saskatīt tēlainās izteiksmes līdzekļus literārā tekstā. Interpretē tekstu atbilstoši savai pieredzei. Mācās saskatīt simbolus un zemtekstu. Saskata vārda simbolisko nozīmi. Mācās saskatīt baltās krāsas izmantojumu kā simbolu. (La + Li) 6. 3.3.	
	Kopā ar klasesbiedriem veido radošu pasākumu „Baltā ziema”. 6.2.1.	
Jēdzieni: dzejoļa noskaņa, tēlainās izteiksmes līdzeklis, salīdzinājums, personifikācija, epitets, simbols, miniatūra, darbības vide, galvenais varonis.		
Lasa miniatūru, dzejoli, literārās pasakas, stāstu fragmentus, interviju.		
Raksta / veido miniatūru, tēlainu aprakstu pēc attēla, dabas aprakstu.		
4. nodaļa. Dzimtā valoda. Mana valoda		
4.1. Latviešu valodai svētki		
4.2. Kā runāt un sarunāties?		
Tā kā februārī ir Dzimtās valodas diena, nodaļas konteksts ir dzimtā valoda – latviešu valoda. Skolēni veido izpratni par jēdzienu <i>dzimtā valoda</i>, lasa tekstu, skatās videomateriālu par atsevišķiem latviešu valodas vēstures faktiem; salīdzina populārzinātniskus un daiļliteratūras tekstus par valodu, secina par atšķirībām. Skolēni iepazīstas ar lietišķā, populārzinātniskā un daiļliteratūras stila atsevišķām pazīmēm, vingrinās valodas stilu noteikšanā. Skolēni iesaistās diskusijā par valodu un veido plakātu „Mana valoda”. Skolēni iepazīstas ar valodas funkcijām un turpina iesaistīties saziņas situācijās (īpaši mācību situācijās) un izvērtēt gan savu, gan klasesbiedru lomu tajās. Skolēni turpina apgūt patstāvīgās vārdšķiras (darbības vārds un apstākļa vārds), tiešo runu un uzrunu. Līdztekus gramatikas tematu apguvei notiek pareizrakstības noteikumu apguve un vingrināšanās pareizrakstībā.		
26 stundas La + 4 / 5 stundas Li = 30 / 31 + 2 stundas PD = 32 / 33 stundas		
Saziņa kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
Pamato latviešu valodas nozīmi Latvijas sabiedrībā un savā dzīvē, kā arī dzimtās valodas nozīmi citu valodu apgūvē. 6.1.1.1.	Lasa veikli un ar izpratni mācībām un savām interesēm atbilstošu lietišķu, populārzinātnisku un literāru tekstu (dzejoļus par valodu). 6.1.1.3.	Pilnveido izpratni par darbības vārda jēdzienu un tā gramatiskajām kategorijām (nenoteiksme, laiks, skaitlis, persona). 6.3.1.6.
Pilnveido izpratni par saziņas situāciju (dalībnieki, nolūks),	Saskata atšķirības starp lietišķu, populārzinātnisku un literāru tekstu (lasa par	Nosaka tekstā darbības vārdus, to laiku, personu, skaitli.

analizē saziņas situācijas, nosakot saziņas dalībniekus un nolūku, veido saziņas situācijas atbilstoši nosacījumiem. Vēro valodas līdzekļu lietojumu atbilstoši saziņas situācijai. 6.1.1.4. Atšķir formālu un neformālu sarunu. 6.1.1.8. Veido izpratni par valodas funkcijām. Veido saziņas situācijas, piedalās tajās un raksturo valodas funkcijas tajās (nosaukšanas, informēšanas, ietekmēšanas, emociju un jūtu izteikšanas). 6.1.1.5. Mācās izteikt savu attieksmi un viedokli kulturāli, neaizvainojot sarunas biedru. 6.1.1.5. Piedalās domu apmaiņā (diskusijā) par valodu. 6.1.1.5. Atrod informāciju, izmantojot dažādus informācijas avotus (teksts, attēls, saraksts, tabula), un strukturē to. 6.1.1.9. Mācās nošķirt būtisku informāciju no mazsvarīgas, lietojot saprotamu veidu (pasvītro, izceļ, treknina u.tml.). 6.1.1.9. Mācās, kā izmantot un atsaukties uz	latviešu valodu, veido afīšu valodas svētkiem, lasa dzejoļus par valodu). 6.1.1.3., 6.2.1.4. Stāsta, ko izlasījis, apkopojot galveno. 6.1.1.3., 6.2.1.2. Nosaka teksta tematu, galveno domu, teksta daļas: ievadu, galveno daļu, nobeigumu, rindkopas. 6.2.1.1. Pilnveido prasmi izmantot atbilstošu lasīšanas stratēģiju uzdevuma izpildei. 6.1.1.3. Veido vienkāršu teksta plānu. 6.2.1.3. Raksta e- vēstuli ar pielikumu. 6.2.1.5. Prot izteikt savas pārdomas rakstveidā, saistot stāstījumu ar personīgo un citu pieredzi, kā arī izmantojot atbilstošus valodas līdzekļus. (La + Li) 6.2.1.2., 6.2.1.4. Raksta informatīvus un lietišķus tekstus. 6.2.1.5. Saprot, kāpēc ir vajadzīgs melnraksts. Veidojot tīrrakstu, rediģē un pilnveido savu darbu. 6.2.1.7. Izsaka vērtējumu par tekstu un attieksmi pret tajā skartajām problēmām. 6.2.1.2. Sagatavo tekstu par kādu valodnieku (līdz 10 teikumiem) un prezentē to.	6.3.1.6. Pareizi raksta darbības vārdus nenoteiksmē un pagātnē (izskaņu pareizrakstība -āja, īja, -ēja). Pareizi raksta darbības vārdus priedēkļa un saknes sadūrā – <i>apzīmogot</i>). 6.3.1.6., 6.3.1.4. Lieto darbības vārdus dažādu funkciju izteikšanai (pavēle, aicinājums, vēlējums, vajadzība). 6.3.1.6. Pilnveido izpratni par nelokāmajām vārdšķirām. 6.3.1.6. Nosaka tekstā laika un vietas apstākļa vārdus. 6.3.1.6. Veido apstākļa vārdu un darbības vārdu savienojumus, iesaista tos teikumos (<i>ātri skrienu</i>). Paplašina teikumus ar apstākļa vārdiem, nosaka to jautājumu. 6.3.1.6. Ievēro atsevišķu apstākļa vārdu pareizrakstību. 6.3.1.6., 6.3.1.4. Skaidro tekstā vārdu nozīmi, saistot to ar kontekstu, meklē vārdu nozīmes vārdnīcā. Saskata viennozīmīgus un daudznozīmīgus vārdus, vārdu tiešo un pārnesto nozīmi. 6.3.1.1. Veido tiešās runas teikumus ar piebildi sākumā, saskata uzrunu tiešās runas
---	--	---

izmantotajiem informācijas avotiem. 6.1.1.9.	Formulē ievadu un nobeigumu. 6.2.1.7. Veido plakātu. 6.2.1.5. Lasa izteikumus (citātus) par valodu un raksta pārdomas par izlasīto. 6.2.1.7.	teikumos un liek atbilstošas pieturzīmes. 6.3.1.7.
Jēdzieni: saziņas situācija, saziņas temats, saziņas dalībnieki, valodas funkcijas, būtiska / mazsvarīga informācija, populārzinātnisks teksts, lietišķs teksts, lasīšanas stratēģija, teksta plāns, vienkāršs / trīsdaļīgs plāns; darbības vārds, nenoteiksme, persona, laiks, nelokāms vārds, apstākļa vārds, vārda nozīme, viennozīmīgs / daudznnozīmīgs vārds.		
Lasa populārzinātniskus tekstus, lietišķus / informatīvus tekstus, daiļliteratūras (proza, dzeja), diagrammas, instrukcijas.		
Raksta / veido shēmas, tabulu, prezentāciju, plakātu, pārdomas par aktuāliem jautājumiem, kas saistīti ar valodu, radošu darbu – dzejoli.		
Literatūra	Pilnveido klausīšanās un lasīšanas prasmes – uztver svarīgo, savdabīgo, atšķirīgo.	
	6.1.1. Lasa literāru darbu (dzeja) vai literāra darba fragmentus. Izsaka un raksta savas pārdomas par literāra darba tematu (par ko?), galveno domu (ko gribēja pateikt?), par izmantotajiem tēlainās izteiksmes līdzekļiem, attieksmi. 6.3.3.	
	Interpretē tekstu atbilstoši savai pieredzei. (La + Li) 2.1.2.	
	Mācās veidot trīsdaļīgu plānu. Raksta domrakstu „Mana valoda”.	
	Vērtē savu darbu, izmantojot noteiktus kritērijus. 6.3.4.	
	Piedaloties grupu darbā, izveido klases televīzijas studiju, sagatavo radošos darbus un prezentācijas, lai stāstītu par Valsts valodas dienu. 6.3.8.	
	Radošajā darbā pauž savas emocijas, vērtības, idejas. 6.2.1.	
Jēdzieni: salīdzinājums, personifikācija.		
Lasa dzejoļus par latviešu valodu, skolēnu radošos darbus no LVA izdevumiem.		

Raksta / veido jaunrades darbus: domrakstu par tematu „Mana valoda” ar trīsdaļīgu plānu, plakātu.

5. nodaļa. Lidosim uz zvaigznēm!

5.1. Lieli un mazi sapņi

5.2. Kas es varētu būt?

Skolēni sāk apgūt palīgvārdus: prievārdus, partikulas, atsevišķus saikļus. Skolēni pilnveido prasmes saskatīt teikuma virslocekļus un palīglocekļus, paplašina izpratni par izteicēju, papildinot zināšanas par izteicēja jautājumiem.

Skolēni vingrinās papildināt vienkāršu nepaplašinātu teikumu ar daudzveidīgiem teikuma palīglocekļiem. Mācoties par saikļiem, skolēni gūst izpratni par vienkāršu un saliktu teikumu.

26 stundas La + 9 stundas Li = 35 + 2 stundas PD = **37 stundas**

Saziņa kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
Nosaka teksta galveno informāciju un domu. Iesaistās saziņā par dzirdēto, izmantojot konkrētus faktus, piemērus, saturiski nozīmīgas detaļas. 6. 1.1.2.	Lasa veikli un ar izpratni mācībām un savām interesēm atbilstošu informatīvu, populārzinātnisku un literāru tekstu. 6.1.1.12.	Padziļina izpratni par jēdzieniem <i>palīgvārds</i> , <i>nelokāms vārds</i> . 6.3.1.6.
Apkopo informāciju no tematiski saistītiem avotiem atbilstoši mērķim. Nošķir nepieciešamo no liekā, svarīgo no mazsvarīgā, vērtē informācijas ticamību. Sakārto to noteiktā secībā vai veidā. 6.1.1.9.	Pastāsta izlasīto tuvu tekstam un konspektīvi. 6.2.1.2.	Nosauc atsevišķus saikļus, saskata tos tekstā. 6.3.1.6.
Mācās izteikt savu attieksmi un viedokli kulturāli, neaizvainojot sarunas biedru. 6.1.1.5.	Nosaka teksta tematu, galveno domu, teksta daļas: ievadu, galveno daļu, nobeigumu, rindkopas. 6.2.1.1.	Pilnveido prasmi noteikt vārda sastāvu un darina profesiju nosaukumus, pareizi raksta profesiju nosaukumu izskaņas. 6.3.1.5.
Piedalās saziņā atbilstoši saziņas tematam un mērķim, izsakot savu viedokli un attieksmi, izmantojot valodas līdzekļus savu domu pamatošanai, piekrišanai, nepiekrišanai, iebilžu izteikšanai u. tml. 6.1.1.4.	Veido teksta plānu. 6.2.1.3.	Pareizi izrunā profesiju nosaukumus. 6.3.1.4.
	Veido tekstu atbilstoši teksta žanram un pareizrakstības normām. Prot izteikt savas pārdomas rakstveidā, saistot stāstījumu ar personīgo un citu pieredzi, kā arī izmantojot atbilstošus valodas līdzekļus. (La + Li) 6.2.1.2., 6.2.1.4.	Zina pareizrakstības normas un raksta vārdus pareizi, pamato vārdu pareizrakstību. 6.3.1.4.
	Raksta aprakstu par personu, profesiju, vēstījumu ar pārsprieduma elementiem. 6.2.1.3.	Pilnveido prasmi dalīt vārdus pārņemšanai jaunā rindā. 6.3.1.4.
		Nosaka patstāvīgus vārdus tekstā. Uzdod patstāvīgiem vārdiem jautājumus un mācās saskatīt vārdu

Atšķir formālu sarunu no neformālas. Mācas noteikt šo sarunu atšķirības. Atrod informāciju, izmantojot dažādus informācijas avotus (teksts, attēls, saraksts, tabula), un strukturē to. 6.1.1.9. Mācās nošķirt būtisko informāciju no mazsvarīgas, lietojot saprotamu veidu (pasvītro, izceļ, treknina u.tml.). 6. 1.1.9. Mācās atšķirt patiesu informāciju no izdomas. 6. 1.1.9. Mācās, kā izmantot un atsaukties uz izmantotajiem informācijas avotiem. 6. 1.1.9.	Saprot, kāpēc ir vajadzīgs melnraksts. Veidojot tīrrakstu, rediģē tekstu, pārbauda ortogrāfijas un interpunkcijas normu ievērošanu un pilnveido savu darbu. 6. 2.1.7. Raksta jaunrades darbu (dzejoli). (La + Li) 6.2.1.4. Izsaka savu vērtējumu par tekstu un attieksmi pret tajā skartajām problēmām. 6.2.1.2.	savienojumus, no kuriem veidojas teikums. 6.3.1.7. Mācās noteikt izteicēju, kas atbild uz jautājumiem <i>kas ir? kāds ir?</i>. 6.3.1.7. Nosaka teikuma virslocekļus un palīglocekļus, uzdodot jautājumus. 6.3.1.7. Veido teikuma paplašinājumu, jautājot un atbildot (<i>ko? kam? par ko? ar ko? kādā veidā? kāds? kurš? cik?</i>). 6.3.1.7. Pilnveido prasmi dalīt tekstu teikumos. 6.3.1.7 Pilnveido izpratni par pieturzīmēm vienkāršā teikumā un starp salikta teikuma daļām. 6.3.1.8. Lieto saikļus <i>un, bet, tomēr, taču</i> vienlīdzīgu teikuma locekļu un saliktu teikumu daļu saistīšanai. Liek atbilstošas pieturzīmes. 6.3.1.7., 6.3.1.8. Veido saliktus pakārtotus teikumus ar saikļiem <i>ja, jo, ka, tāpēc ka, lai</i>. 6.3.1.8. Pilnveido prasmi veidot teikumus ar tiešo runu, uzrunu, tiešās runas teikumus ar piebildi teikuma sākumā. 6.3.1.7.
--	---	--

Jēdzieni: teikuma virsloceklis, paligloceklis, patstāvīgi vārds, palīgvārds, vienlīdzīgi teikuma locekļi, vienkāršs teikums, salikts teikums, saiklis, vārda sastāvs, izskaņa.	
Lasa populārzinātniska stila tekstus, stāstu fragmentus.	
Raksta / veido aprakstu par tēlu, profesiju, vēstījumu ar pārsprieduma elementiem, dzejoli, domu karti.	
Literatūra	Lasa, izsaka viedokli par lasīto. Lasa izteiksmīgi. 6. 4.4. Raksturo un vērtē mākslas darbā aktualizētās problēmas un vērtības, saistot tās ar personisko pieredzi un pasaulē notiekošo. 6.4.1. Izmanto savu ķermeni un balsi monologa, dialoga un eņģu veidošanā, balstoties uz personisko pieredzi un viedokli. 6.2.1. Iejūtas lomā, darbojas tēlā, sadarbojas tēla ietvaros ar citu tēlu. 6.2.1. Raksturo tēlu, salīdzina savas un tēlu intereses, vērtības. Vizualizē tēlu. 6.4.5. Atrod tekstā tēlainās izteiksmes līdzekļus. Izprot, kāpēc tie lietoti. Izmanto tēlainās izteiksmes līdzekļus savā tekstā. 6.3.3. Saskata stāsta pazīmes. Saskata atšķirības starp stāstu un pasaku. Prognozē notikumu attīstību literārā darbā. Veido interviju ar personificētu tēlu, atklājot personībai būtiskas īpašības un vērtības. 6.2.1.
Jēdzieni: salīdzinājums, personifikācija, stāsts, intervija.	
Lasa Sudrabu Edžus darba „Dullais Dauka” fragmentus, stāstu fragmentus, A. de Sent-Ekziperī stāsta „Mazais Princis” fragmentus.	
Raksta / veido jaunrades darbus: tēla aprakstu un raksturojumu, fragmenta iestudējumu, interviju ar literāru tēlu.	

6. nodaļa. Zaļš visapkārt...
6.1. Cik zaļi esam? 6.2. Vasara klāt! Jau iepriekšējās nodaļās līdzās vārdšķiru mācībai uzmanība tika pievērsta teikumu mācībai, teksteidei, interpunkcijas normām. 6. nodaļā skolēni turpina pilnveidot šīs prasmes.

Skolēni apkopo savas zināšanas un prasmes, izvērtē savu mācību darbību, ar daudzveidīgu vingrinājumu palīdzību nostiprina pareizrakstības prasmes. 26 stundas La + 9 stundas Li = 35 + 2 stundas PD = 37 stundas		
Saziņa kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
Piedalās saziņā atbilstoši saziņas tematam un mērķim, izsakot savu viedokli un attieksmi, izmantojot valodas līdzekļus savu domu pamatošanai, piekrišanai, nepiekrišanai, iebilžu izteikšanai u. tml. 6.1.1.4. Mācās izteikt savu attieksmi un viedokli kulturāli, neaizvainojot sarunas biedru. 6.1.1.5. Veido spēli, spēles instrukcijā izmantojot darbības vārdus pavēles vai vajadzības izteiksmē. Atrod informāciju, izmantojot dažādus informācijas avotus, veido reklāmu. 6.1.1.9. Klausoties ar mācībām vai interesēm saistītus tekstus un skatoties video sižetus vai filmas, saprot informāciju, nosaka teksta galveno informāciju un domu. Iesaistās saziņā par dzirdēto / redzēto, izmantojot konkrētus faktus, piemērus, saturiski nozīmīgas detaļas. 6.1.1.2. Formulē viedokli par izlasītā teksta noderīgumu un turpmākajām izmantošanas iespējām. 6.1.1.3.	Lasa veikli un ar izpratni mācībām un savām interesēm atbilstošu dažādu veidu un dažādu žanru tekstus, izprotot vārdu / vārdu savienojumu nozīmi. 6.1.1.4. Pastāsta izlasīto tuvu tekstam un konspektīvi. 6.2.1.2. Nosaka teksta tematu, galveno domu, teksta daļas: ievadu, galveno daļu, nobeigumu, rindkopas. 6.2.1.1. Izsaka savu vērtējumu par tekstu un attieksmi pret tajā skartajām problēmām. 6.1.1.3. Prot izteikt savas pārdomas rakstveidā, saistot stāstījumu ar personīgo un citu pieredzi, kā arī izmantojot atbilstošus valodas līdzekļus. (La + Li) 6.2.1.2. Veido un pilnveido savu tekstu. Sniedz un iegūst atgriezenisko saiti par teksta kvalitāti, prot strādāt individuāli un sadarboties teksta rediģēšanas laikā. 6.2.1.7. Mācās plānot un veidot saturīgu, loģisku mutvārdu runu, ievērojot tās uzbūvi. Iesaistās dialogā ar klausītājiem. 6.2.1.8. Jautā un atbild uz jautājumiem par tekstu,	Ir izpratne par apgūtajām vārdšķirām un to gramatiskajām kategorijām. Saskata tekstā apgūtās vārdšķiras, nosaka vārdu piederību vārdšķirai, mācās raksturot vārdšķiras – patstāvīgs, nepatstāvīgs, lokāms, nelokāms vārds u. tml., dzimte, skaitlis, persona, salīdzināmās pakāpes. 6. 3.1.6. Nosauc biežāk lietotos izsaukmes vārdus, nosaka tos tekstā un lieto atbilstošas pieturzīmes. 6.3.1.6. Nosauc atsevišķus saikļus, prievārdus, partikulas tekstā. 6.3.1.6. Pareizi raksta apgūtās vārdšķiras un zina, kā to pārbaudīt. 6.3.1.4. Nosaka apgūto vārdšķiru vārda sastāvu. 6.3.1.5. Saskata viennozīmīgus un daudznnozīmīgus vārdus, tiešo un pārnesto nozīmi. 6.3.1.1. Tekstā iesaista sinonīmus, antonīmus, frazeologismus. 6.3.1.1. Veido vienkāršus teikumus, saliktus teikumus, teikumus ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem, tiešās runas

	nosaka teksta un rindkopu tematu un galveno domu. 6.1.1.3. Raksta iesniegumu. 6.3.1.5.	teikumus, teikumus ar uzrunu. Lieto atbilstošas pieturzīmes. 6. 3.1.7., 6.3.1.8.
Izmantotie jēdzieni: vārdšķira, patstāvīgs vārds, lokāms / nelokāms vārds, dzimte, skaitlis, persona, salīdzināmā pakāpe, tiešā nozīme, pārnestā nozīme, sinonīms, antonīms, frazeoloģisms, vienkāršs teikums, salikts teikums, vienlīdzīgi teikuma locekļi, tiešā runa, uzruna.		
Lasa literārās pasakas fragmentu, stāstu fragmentus, anotācijas.		
Raksta / veido valodas spēli, reklāmu, mutvārdu runu par izlasīto grāmatu, jaunrades darbu, iesniegumu.		
Literatūra	Izvēlas lasīt literāru darbu atbilstoši savām interesēm un spējām. 6.4.4. Iekārto lasītāja dienasgrāmatu un raksta savas piezīmes, atklājot izpratni par grāmatas saturu tēliem, ietvertajām idejām, izsakot savu viedokli un attieksmi. 6.3.2. Veido stāstījumu par izlasīto grāmatu. Uzstājas auditorijas priekšā individuālā priekšnesumā, atpazīst uztraukumu un bailes un ar pedagoga palīdzību meklē tam risinājumu. Vērtē savu un citu sniegumu. 6.2.3. Veido tēla monologu un tēlu dialogu. Iejūtas lomā, darbojas tēlā, sadarbojas tēla ietvaros ar citu tēlu. 6.3.9. Lasa, klausās, skatās un vēro mācīšanās mērķim atbilstošus dažādu mākslas veidu darbus. Izsaka savu viedokli par lasīto, saklausīto. 6.4.4. Raksturo tēlu, salīdzina savas un tēlu intereses, vērtības. Saskata un analizē literāra darba leksiskās īpatnības un to ietekmi uz saturu. 6.1.9. Atrod tekstā tēlainās izteiksmes līdzekļus. Saskata tekstā sajūtu gleznas. Izprot, kāpēc tie lietoti. Izmanto tēlainās izteiksmes līdzekļus savā tekstā. Vizualizē tēlu. Saskata pasakas un stāsta pazīmes. 6.1.9.	

	Radošā sadarbībā realizē savas idejas ar mērķtiecīgiem valodas līdzekļiem un kompozīcijas elementiem. Veido reklāmu par grāmatu. 6.3.4. Individuāli novērtē mākslas darba iedarbību uz dažādiem uztveres veidiem (piemēram, valodiskais, vizuālais, audiālais, kinestētiskais). 6.4.2. Lasa ar izteiksmi.
Jēdzieni: salīdzinājums, personifikācija, sajūtu glezna, deminutīvs, stāsts, literārā pasaka, anotācija.	
Lasa Imanta Ziedoņa „Zaļās pasakas” fragmentus, Agneses Vanagas stāstu fragmentus, Dzintara Tilaka stāstu fragmentus, grāmatu anotācijas u. c.	
Raksta / veido jaunrades darbus: tēla monologu, „Literāro tēlu satikšanās” dialogu, reklāmu.	

Mācību satura sadalījums pa stundām un metodiskie komentāri

1. nodaļa. Smieklī? Tas ir nopietni

Mācību stundas	MG	DB	Metodiskie komentāri
1.1. Darbi un nedarbi. Blēnas un joki			
1.–3. stunda La	1.–3. uzd.	1.–3. uzd.	Skolēni izskata mācību grāmatu, izsaka savas domas, par ko būs jāmācās, kāds, pēc viņu domām, ir MG vizuālais noformējums, ar ko šī grāmata atšķiras no citām, no kurām ir mācījušies, kāda ir grāmatas struktūra (nodaļas, temati, sasniedzamie rezultāti), kā lietot grāmatu. Skolēni var pētīt MG gan individuāli, gan pārī vai grupā, pārrunāt ieteiktos jautājumus un rakstveidā izteikt mutisku vai rakstisku viedokli par mācību grāmatu. Lai gan par viedokļa rakstu skolēni mācīsies vēlāk, viņi var izmantot viedokļraksta struktūru jau tagad. Viedokļraksts ir īss rakstveida izteikums par kādu tematu, kurā atspoguļojas personas viedoklis un attieksme. Tajā ir ievads (pateikts temats, par ko rakstīs), galvenā daļa (izteiktas savas domas, kas pamatotas ar faktiem, savu pieredzi u. tml.) un nobeigums – savu domu apkopojums. DB katras nodaļas 1. uzdevums ir paredzēts mācīšanās prasmju pilnveidei. MG 1.3. uzdevuma veids ik pa brīdim atkārtojas, jo pilnveido skolēna mācīšanās prasmes – izteikt viedokli un secinājumus par mācību procesu. MG 2.1. uzdevumā skolotājs var piedāvāt izdomāt vārdus un pievienot tos iedalījuma grupām. MG 3.3. uzdevuma izpildē uzmanība jāpievērš sadarbībai: kā skolēni sadala pienākumus grupā, ko pieraksta u. tml. DB 3.2. uzdevumu un citus tāda veida uzdevumus var iekrāsot vai kā citādi izcelt, jo tie ir secinājumi par apgūto saturu. Diktāts ar uzdevumu skolēna prasmju diagnostikai mācību gada sākumā.

			Govs uz jumta Reiz uz vienas mājas jumta izauga liela zāle. Sanāca ļaudis un sprieda, kā uz jumta dabūt govīs. Beigās pienāca vīriņš ar baltu bārdi un teica, lai zāli vispirms nopļauj un pēc tam nones govīm. Vīriņam bija taisnība. Bet arī zāli nonest no jumta nebija viegli. 1. Nosaki vārdšķiru! zāle – sanāca – balts – 2. Raksti divus piemērus no teksta! Pirmatnīgs vārds – Atvasināts vārds – 3. Izraksti lietvārdu daudzskaitlinieku! 4. Izraksti divus lietvārdus vienskaitlī un divus – daudzskaitlī! 5. Izraksti divus lietvārdus vīriešu dzimtē un divus – sieviešu dzimtē! Jāvērš uzmanība komatu lietojumam tekstā.																		
4., 5. stunda Li + La	4.–6. uzd.	4.1., 4.2., 5.1., 5.2., 5.3. uzd. Li 4.3.. uzd. La	Skolēni sāk iepazīt folkloru ar joku pasakām. Pirms tam – izrunas vingrinājumi (mēles mežģi). Sakāmvārdiem un parunām 4. klasē nav paredzēts atsevišķs temats, bet DB ir uzdevumi, kuros tiek strādāts ar sakāmvārdiem un parunām. Lai gan 4. un 5. stunda ir literatūra, tajā tiek integrēta arī latviešu valoda. Ja MG 5.3. uzdevumu izmanto vērtēšanai, tad jāizstrādā vērtēšanas kritēriji. To var darīt kopā ar skolēniem. Piedāvājam jau izstrādātus kritērijus. <table><tr><th>Nr.</th><th>Kritēriji</th><th>4</th><th>3</th><th>2</th><th>1</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pasakas garums</td><td>70 vārdu un vairāk</td><td>Vismaz 60 vārdu</td><td>Vismaz 40 vārdu</td><td>Mazāk par 30 vārdiem</td></tr><tr><td>2.</td><td>Stāstījums</td><td>Bez aizķeršanās, pārļiecinoši, skaidri. Ir</td><td>Pamatā stāstījums bez aizķeršanās, secīgs. Ir</td><td>Ir dažas nepamatotas pauzes, minstināšanās.</td><td>Skolēns nevar izstāstīt pasaku līdz galam, ir</td></tr></table>	Nr.	Kritēriji	4	3	2	1	1.	Pasakas garums	70 vārdu un vairāk	Vismaz 60 vārdu	Vismaz 40 vārdu	Mazāk par 30 vārdiem	2.	Stāstījums	Bez aizķeršanās, pārļiecinoši, skaidri. Ir	Pamatā stāstījums bez aizķeršanās, secīgs. Ir	Ir dažas nepamatotas pauzes, minstināšanās.	Skolēns nevar izstāstīt pasaku līdz galam, ir
Nr.	Kritēriji	4	3	2	1																
1.	Pasakas garums	70 vārdu un vairāk	Vismaz 60 vārdu	Vismaz 40 vārdu	Mazāk par 30 vārdiem																
2.	Stāstījums	Bez aizķeršanās, pārļiecinoši, skaidri. Ir	Pamatā stāstījums bez aizķeršanās, secīgs. Ir	Ir dažas nepamatotas pauzes, minstināšanās.	Skolēns nevar izstāstīt pasaku līdz galam, ir																

					ievērotas loģiskās pauzes.	neliela minstināšanās. Pamatā ir ievērotas loģiskās pauzes.	Skolēns mēģina atcerēties pasaku, tāpēc stāstījums nav pārliecinošs.	garas pauzes. Stāstījums ir vienmuļš, neizteiksmīgs.
			3.	Sagatavotie komentāri	Ir ievads, kurā minēts pasakas nosaukums, izmantotais resurss, pamatojums, kāpēc izvēlēta konkrētā pasaka. Nobeigumā secinājums, kāda ir pasakas galvenā doma.	Ir ievads, kurā minēts pasakas nosaukums, izmantotais resurss, neprecīzs pamatojums, kāpēc izvēlēta konkrētā pasaka. Nobeigumā secinājums (tomēr neskaidrs formulējums), kāda ir pasakas galvenā doma.	Ir ievads, bet nav minētas vismaz divas prasības. Nobeigumā galvenā doma nav precīzi formulēta.	Nav ievada un nobeiguma.
6., 7. stunda La + Li	7. uzd.	6., 7., 12, uzd.	MG 7.1 un 7.2. uzdevums ir integrēts. Par uzrunu vēl tiks runāts 4. nodaļā , bet, iepazīstoties ar anekdotēm, ir lietderīgi sākt sarunu par šo tematu. MG 7.3. uzdevums rada iespēju diferencēt mācību procesu.					

8., 9. stunda Li	8., 9. uzd.		Ja ir iespējams, vajadzētu veltīt laiku iepazīstināšanai ar populāriem literāro pasaku autoriem un viņu pasakām. MG 9.2. uzdevums pilnveido teksta izpratni un rada iespēju analizēt valodu literārā darbā, kā arī nostiprināt gramatikas zināšanas.
10.–12. stunda La	10. uzd.	8., 9., 11., 15., 16. (var veikt arī citās stundās) DB uzdevumus var veikt diferencēti.	MG 10.4. uzdevumā skolēni iepazīstas ar lingvistisku informāciju. MG lielākoties skolēni nevis vienkārši iepazīstas ar atgādnēm, bet veic uzdevumus, kuri apliecina skolēna izpratni. Tādā veidā skolēni attīsta pašvadītas mācīšanās prasmes . Izvēlēta mācību pieeja MG nesniedz pilnīgu informāciju par visiem mācību satura jautājumiem, tāpēc ir dotas norādes, par ko padziļināti mācīsies nākamajos gados, piemēram, par kopdzimtes vārdiem un deklinācijām, par izsaukmes vārdiem un skaitļa vārdu lietojumu u. tml.
13., 14. stunda La + Li	11. uzd.	13.uzd.	MG 11. uzdevumu var veikt arī pēc 15., 16. stundas.
15.–17. stunda La	12., 13. uzd.	17. uzd.	MG 12. uzdevumu var veikt arī pēc MG 10. uzdevuma izpildes, jo tas turpina prasmju pilnveidi par lietvārdu. Skolēni padziļina izpratni, kas ir lietvārds un uz ko tas norāda – uz lietvārdiem ar izskaņu <i>-ums</i> un <i>-šana</i> . MG 13.2. uzdevumā skolēniem izpētes ceļā jānonāk pie sākotnējās izpratnes par līdzskaņu miju lietvārdos, par ko mācīsies vēl 5. nodaļā un nākamajos gados. Vārdu diktāts ar uzdevumu Raksti vārdus un pārveido tos tādā formā, lai rastos līdzskaņu mija! zutis, dadzis, lūsis, valis, egle, lāse, priede, osis, apse, pīlādzis Komentārs Ar skolēniem var pārrunāt, pie kuras dzimtes ar kādu galotni nominatīvā pieder uzrakstītie lietvārdi, kuru locījumu formās var novērot līdzskaņu miju u. tml.
18., 19. stunda Li + La	14. uzd.	15., 16. uzd.	Lai rakstītu radošo darbu „Melu stāsts”, skolotājs var piedāvāt plānu un pārrunāt to. Skolēni izsaka idejas katram plāna punktam.

			1. Izvēlieties tēmu un galveno domu! • Par ko būs vēstījums? (Piemēram, piedzīvojums, notikums skolā, kāds pārdzīvojums, izdomāta pasaka.) • Kādu sajūtu gribat radīt – jautru, bēdīgu, pamācošu? 2. Izvēlieties, vai stāsts būs pirmajā vai trešajā personā! 3. Izveidojiet stāsta uzbūvi! • Ievads. Kur un kad notiek stāsts? Kādi būs galvenie tēli? • Galvenā daļa. Kādi notikumi notiek? Ko tie maina? • Nobeigums. Kā viss atrisinās? Kādas ir būtiskās atziņas? Ko var mācīties no šī stāsta? 4. Izmantojiet detaļas un valodas iespējas! • Iekļaujiet dialogus! („Kur tu ej?” viņa jautāja.) • Lietojiet tēlainus vārdus un salīdzinājumus! („Mežs bija tik tumšs kā nakts.”) • Izmantojiet ne tikai faktus, bet arī rādiet emocijas un izjūtas! 5. Pabeidziet radošo darbu ar kādu atziņu! • Ko vēlaties, lai lasītājs saprot vai sajūt? (Piemēram: „Draudzība ir vērtīgāka par strīdiem.”)
20. stunda La	15. uzd.	17.3. uzd.	Kā papilduzdevumu šajā stundā var piedāvāt alfabēta atkārtošānu, skolēnu vārdu un uzvārdu sakārtošanu alfabēta secībā un dažu locījumu formu, piemēram, ģenitīva un datīva, izveidošanu. Stundā iespējams pārrunāt dubultuzvārdus un to pareizrakstību. Par dubultuzvārdiem informācija pieejama:

			https://lvportals.lv/e-konsultacijas/29755-dubultuzvarda-lietosana-un-iznemumi-2023 https://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/search?search%5Bling_sec%5D=45
21., 22. stunda La + Li	16. uzd.	18. uzd. (<i>var sadalīt un veikt uzdevumu vairākās stundās</i>)	Skolēni raksta vēstījumu ar apraksta elementiem. Skolēniem dota instrukcija, pirms tam viņi ir rakstījuši „Melu stāstu”, tāpēc jāpārrunā iepriekšējā pieredze un kļūdas.
23. stunda La	17. uzd.		MG 17. uzdevuma mērķis ir veidot teikumus ar pamatojumu un nolūku. Skolēni nav mācījušies par saliktu pakārtotu teikumu, bet vingrinoties viņi iegaumē pieturzīmju lietošanas nosacījumus šāda veida teikumos.
24. stunda La + Li			Skolēni nostiprina 1.1.apakšnodaļā apgūto saturu. Pašvērtējuma piemērs ir pieejams 1. pielikumā. Es zinu, kā iedala vārdšķiras. Es zinu, kas ir lietvārds. Es protu tekstā atrast un noteikt lietvārda dzimti, skaitli, locījumu. Es tekstā saskatu lietvārdus, kuros ir līdzskaņu mija. Es zinu, kas ir kopdzimtes vārdi. Es zinu, kas pieder pie folkloras žanriem. Es zinu, ar ko atšķiras tautas pasakas no literārās pasakas. Es saskatu tekstā salīdzinājumus un personifikācijas. <i>Skolēni veic pašvērtējumu un meklē uzdevumus MG un DB, kuros viņi ir apguvuši konkrētās zināšanas un prasmes. Pēc uzdevuma izpildes jautājumi klasē tiek pārrunāti. Skolotājs var pārim vai grupām dot uzdevumu sagatavot atbildes ar piemēriem par konkrētiem jautājumiem. Pēc pārrunām skolotājs rosina skolēnus izvērtēt, vai un kāpēc šis darbs bija vajadzīgs, ko tas deva skolēniem un vai kāds ir mainījis savas domas par apgūto mācību saturu.</i>

1.2. Mazie palaidņi			
25., 26. stunda Li + La	18., 19. uzd.	Var veikt DB uzdevumus, kurus nav paspēts veikt.	MG 18.3. uzdevumā skolēni pilnveido prasmi rakstīt īpašvārdus – grāmatu nosaukumus. Skolēni var veidot savu mīļāko grāmatu sarakstu, minot autorus un grāmatu nosaukumus. To var darīt datorrakstā, pievēršot uzmanību, ka arī datorrakstā sākuma pēdīņām jābūt lejā. MG 19.1. uzdevumā skolēni atkārto par līdzskaņu miju. MG 19.2. uzdevumā skolēni izmanto MG atgādnē 16. un 17. lpp., tādējādi praktiski mācās atpazīt palīgvārdus, par kuriem mācīsies turpmākajās nodaļās.
27., 28. stunda Li	20. uzd.		Pēc 20.4. uzdevuma izpildes skolēni var iedomāties priekšmetus un, piešķirot tiem dzīvas būtnes īpašības, pierakstīt darbības vai raksturot to ārējo izskatu, kāds var piemist dzīvām būtnēm.
29., 30. stunda Li			Lasīšanas seminārs Septembra sākumā skolēni ar skolotāju vienojas par lasīšanas semināra datumu un norisi. Skolēni var lasīt grāmatu, žurnālu, atsevišķus stāstus vai nodaļas no kādas grāmatas, dzejoļus. Protams, var vienoties, ka lasīs literārās pasakas. Skolēni pieraksta autoru, nosaukumu, galvenos varoņus, saturu īsumā un savu attieksmi pret izlasīto. Ja skolēni vēlas, var arī zīmēt galvenos varoņus vai kādu īpaši nozīmīgu notikumu.
31. stunda La			Atstāstījums tuvu tekstam ar turpinājumu Vienā aukstā, aukstā ziemas dienā viens zēns brauca mežā malku cirst. Viņš, nabadziņš, dikti bija nosalis. Ko nu darīs? Sadomāja sniegu nogrūst un uguni uzskurēt, ka var sasildīties. Raka, raka sniegu un izraka zelta kastīti. Zēns bija gudrs un attapīgs. Ja bija zelta kastīte, tad jābūt arī atslēgai. Un nu meklēja atslēgu. Par labu laimi, atrada gan atslēgu un nu tūlīņ slēgs vaļā. Komentāri.

			Jāpārrunā pieturzīmju lietojums. Ja nepieciešams, var atstāstījuma tekstu skolēniem iedot izlasīt. Skolēni raksta turpinājumu (30–40 vārdu). Skaidro vārdu <i>dikti</i>. Vērtē, cik precīzi un tuvu tekstam skolēns atstāstījis, cik loģisks, radošs ir turpinājums, cik loģiskus un uzbūves ziņā saprotamus teikumus skolēns veido.
32. –34. stunda La	21.–24. uzd.	19. uzd.	MG uzdevumi pārbauda / diagnosticē skolēna zināšanas latviešu valodā, jo literatūrā skolēns ir stāstījis pasaku, runājis tautasdziesmas, rakstījis „Melu stāstu” un piedalījies lasīšanas seminārā.
35., 36. stunda La + Li			Pārbaudes darbs

2. nodaļa. Latvija laikā un telpā

Stundas	MG	DB	Metodiskie komentāri
2.1. Seno vietu stāsti			
1., 2. stunda La+Li	Ievadlapa 31.lpp.	DB 1., 2. uzd.	Skolēni iepazīstas ar sasniedzamajiem rezultātiem MG ievadlapā un DB 1. uzdevumā . Rosinām skolotājus veltīt šim darbam pienācīgu laiku. Darbošanās ar sasniedzamajiem rezultātiem padara mācību darbu jēgpilnu un sekmē pašvadītu mācīšanos.
3., 4. stunda Li	1., 2. uzd.		MG 1., 2. uzdevumā būtiski ar skolēniem noskaidrot, vai informācija ir patiesa vai nepatiesa. Teikā sniegto informāciju nevar nosaukt par melīgu, tās pamatā ir kāds paties fakts un ap to tautas izdoma, vēlamais, apbrīna par notikumu. MG 2. uzdevumā skolēns lasa tekstu divreiz, un katru reizi viņš praksē izmēģina citu lasīšanas stratēģiju. Skolēni kopā ar skolotāju var izvēlēties citu teiku – atbilstoši savai apdzīvotajai vietai.
5. stunda La	3. uzd.	6., 7. uzdevums 8., 9., 10. uzdevums (daļu var veikt projekta laikā)	MG 3.1.-3.5. uzdevums pievērš uzmanību lietvārdiem ar galotni -s. Skolēni paši izsecina, ka šādi lietvārdi var piederēt gan pie vīriešu dzimtes, gan pie sieviešu dzimtes. MG 3.5. uzdevums ir skolēnu pašu secinājums par lietvārdiem ar galotni -s. Lai gan par līdzskaņu miju skolēni pamatā mācīsies 2. pusgadā, uzmanību tai pievēršam jau MG 3.6. uzdevumā, jo pamatinformācija ir lapas malā un, kopā strādājot, skolēni var veikt šo uzdevumu . Skolotājs var piedāvāt vārdus, kurus pārveidot un noteikt līdzskaņu miju. <i>nakts, asins, zivs, nots, smiltis, tāss, klints, haizivs, sirds krāsns, govys, telts</i> Praktiskā ceļā skolēns nonāk arī pie secinājuma, ka malas informācijā nav visi līdzskaņu mijas gadījumi, piemēram v-vj https://valodasrokasgramata.lv/materials/1/738751BB-7AFC-32A3-146F-C1C58EE69204 MG 3.7. uzdevums ir arī literatūras uzdevuma, jo runa ir par valodas līdzekļiem teikā.
6., 7. stunda La	4., 5., 6. uzd.		Skolēns mācās par īpašības vārdu, uzmanību pievēršot definīcijai, par kuras izpratni liecinās MG 4.3. uzdevuma izpilde. Šie uzdevumi apliecina, ka praktiskajā darbībā jābalstās uz apgūto teoriju. MG 4.4. un 4.5. uzdevumos skolēns pilnveido izpratni par sinonīmiem un antonīmiem un vingrinās to noteikšanā.

			Pēc MG 4.6. uzdevuma izpildes skolotājs var piedāvāt (var arī atsevišķiem skolēniem) vispirms definēt 2-3 vārdu nozīmes, pēc tam sameklēt šo vārdu nozīmes vārdnīcā un salīdzināt skaidrojumus. Jāpievērš uzmanība, kā vārda nozīme tiek skaidrota vārdnīcā. Pēc MG 6.2. uzdevuma izpildes skolotājs var piedāvāt vārdu diktātu (dzirdes vai redzes). uzmanīgs, drosmīgs, latvisks, iztapīgs, apdomīgs, vēsturisks, optimistisks, sirsnīgs, mīlīgs, māksliniecisks, fantastisks, lielisks uzman - gs, drosm - gs, latv - sks, vēstur - sks, optimist - sks, sirsn - gs, mīl - gs, māksliniec – sks, iztap – gs, apdom – gs, fantast – sks, liel – sks MG 6.6. uzdevumā jāsameklē MG 4.1. uzdevumā minētais īpašības vārds <i>visskaistākie</i>. Pēc pārrunām, kāpēc vārdā ir divi s, var piedāvāt nelielu vārdu diktātu. <i>vissaulainākais, visskarbākais, vissenākais, visspožākais, vissulīgākais, vissarkanākais</i> Var dot vārdus, un skolēns pats veido vispārāko pakāpi. <i>saulains, skarbs, sens, spožs, sulīgs, sarkans</i> DB 10. uzdevums. <i>vienkāršs sīks, unikāls, nirdzīgs, nikns, liels, maigs, sprogains, interesants</i>
8., 9. stunda La	7., 8. uzd.	11., 12. uzdevums	MG 7.1. uzdevums ir ievaduzdevums pirms lasīšanas, lai skolēns orientētos kontekstā. Pēc MG 7.1. uzdevuma veikšanas skolēni iepazīstas ar kultūras informāciju lappuses malā. Skolotājs var arī iepazīstināt ar grāmatām par Latvijas vēsturi vai nolasīt kādu fragmentu. Aleksandrs Grīns – „Nameja gredzens” (1928) Leģendārs romāns par zemgaļu valdnieku Nameju, viņa cīņu ar vācu krustnešiem un tautas brīvības ideju. Vēsturiska romantika ar vrenu nacionālu patosu. 2. Jānis Lejiņš – „Zīmogs sarkanā vaskā” (2006)

			Pirmais romāns triloģijā, kas izseko 13. gs. notikumiem Latvijas teritorijā – krustnešu ienākšanai un vietējo tautu likteņiem. Balstīts vēsturiskos faktos. 3. Jānis Lejiņš – „Krusts karā” (2010) Triloģijas turpinājums – krusta karu laikmeta pretrunas un zemgaļu pretošanās. 4. Jānis Lejiņš – „Nameja atgriešanās” (2014) Noslēdzošais darbs ciklā – Namejs kā simbols tautas cīņai pret vācu varu, politiskie notikumi un traģiskā brīvības cena. 5. Anšlavs Eglītis – „Zemgaļi” (stāsts) Romantizēts un emocionāls skatījums uz zemgaļu tautas dzīvi un karu ar krustnešiem. Vairāk literāra leģenda nekā vēsturiska rekonstrukcija. 7. Valdis Rūmnieks & Andrejs Migla – „Kuršu vikingi” (2005) Vēsturisks romāns, kas apvieno 13. gs. kuršu tautas likteņus ar plašākiem Baltijas jūras reģiona notikumiem – tirdzniecību, karagājieniem, kultūru sadursmi. 8. Valdis Rūmnieks & Andrejs Migla – „Kuršu vikingi. Nameja bēgli” (2007) Turpinājums, kas īpaši fokusējas uz Nameja vadītajiem zemgaļiem un viņu traģisko cīņu pret krustnešiem. 9. Valdis Rūmnieks & Andrejs Migla – „Kuršu vikingi. Zobenbrāļi” (2008)
--	--	--	---

			Romāns par Zobenbrāļu ordeņa darbību un konfliktu starp vāciešiem un vietējām tautām 13. gs. beigās.
10., 11. stunda La	9., 10. uzd.	13.uzd.	MG 9., 10. uzdevumos skolēni padziļina izpratni par skaitļa vārdu un 11. stundas beigās raksta aprakstu par dabas, vēstures vai kultūras objektu, pirms tam izpētot un pārrunājot instrukciju un piemēru šadam aprakstam.
12., 13. stunda La	11., 12. uzd.	14.uzd.	Katrs skolēns saņem vienu sleju ar skaitļa vārdiem un raksta tos. Ja skolotājs vēlas, var skaitļa vārdus diktēt visiem skolēniem vienādos. Ja solabiedri saņem dažādas skaitļa vārdus slejas, tad iespējams skolēniem iedot uzrakstītus skaitļus un pārbaudīt viens otra darbu.
14., 15. stunda La	13. uzd.		Patstāvīgs darbs – neliels projekts/pētījums. Ieteicams klasē pirms pētījuma apskatīt bērnu / pusaudžu žurnālus, kopīgi pārrunāt, par ko stāsta katrs no žurnāliem, pierakstīt to nosaukumus. <i>Lasis, Lielais Detektīvs, Ilustrētā Junioriem, Ilustrētā Zinātne, Baltais Valis Avene</i>
16., 17.,18. stunda Li	14., 15. uzd. uzd.	15., 16. uzd.	Trijās stundās skolēns iegūst izpratni par tautasdziesmām kā īpašu folkloras žanru, par tautasdziesmu vākšanas vēsturi un Dainu skapi, lasa tautasdziesmu kopu un atbild uz jautājumiem. MG 14.4. un 14.5. uzdevumu var izmantot kā pārbaudes darbu literatūrā. MG 15. uzdevumā skolēns mācās saskatīt vairāku mākslas žanru savstarpējo saistību.
19., 20. stunda stunda La + Li	16. uzd.		MG 16. uzdevums ir integrēts uzdevums – darbs ar tekstu un praktiska darbošanās ar skaitļa vārdiem un Dainu skapja izpēte.
21., 22. stunda Li + Li	17. uzd.		MG 17. uzdevums ir integrēts uzdevums – tautasdziesmu analīze un skaitļa vārdi <i>deviņi</i> un <i>trīs</i> locīšana. Pirms tautasdziesmu lasīšanas ir ieteicams pārrunāt skaitļa vārdu <i>trīs</i> un <i>deviņi</i> izmantošanu pasakās un tautas dziesmās. Papildmateriāli Jauns es biju, traks es biju, Jauns apņēmu līgaviņu. Ne gadiņu nedzīvoju, Solās kungi karā dot.

			Es kungiem atsacīju: Vaj es viens kara vīrs? Vēl citā maliņā Aug deviņi tēva dēli. Viena pate es māsiņa, Man deviņi bāleniņi. Trīs dieniņas saule lēca Zeltītiem zariņiem; Trīs dieniņas tautas jāja Uz maniemi precībās.
23. stunda La	18. uzd.		Vingrināšanās apgūto vārdšķiru rakstībā (iespējams izpildīt DB uzdevumus). 3. pielikums
2.2. Aicinām uz ...			
24. stunda La	19. uzd.	Var veikt DB neizpildītos uzdevumus. 17.uzdevums	MG 19. uzdevums ir sagatavošanās projekta darbam. Tiek nodrošināta starppriekšmetu saikne ar ģeogrāfiju un pilnveidotas prasmes rakstīt īpašvārdus atbilstoši pareizrakstības noteikumiem. Uzdevuma veikšanai paredzēta viena stunda, bet, ja nepieciešams, skolotājs var darbu turpināt nākamajā stundā. Papildmateriāls: https://maciunmacies.valoda.lv/speles/1.klase/ 14/15; 15/15 https://sietins.lv/material/4-svinam-rudeni-14-uzd-klausies-u-ausekla-dzejoli-tur-ir-latvija-un-ievieto-pilsetu-teksta-dotos-pilsetu-nosaukumus/
25.-32. stunda La+Li	20. uzd.		25. stunda – grupu veidošana, iepazīšanās ar projekta plānu, grupas korekcijas plānā (skolēni kopā ar skolotāju var veidot savu projekta gaitas aprakstu). 26., 27. stunda – materiālu vākšana projektam. 28., 29., 30. stunda – prezentācijas gatavošana. 31. stunda – darbu prezentācija.

			32.stunda – projekta darba izvērtēšana kā tika sadalīti pienākumi grupā, kā un kur tika meklēti materiāli projektam, kādas bija grūtības projekta gaitā, kādu pieredzi skolēni ieguva u.tml.)
33., 34. stunda	21., 22. uzdevums..	18., 19. uzdevums (daļu no uzdevumiem var veikt jau projekta laikā, piemēram, meklēt teiku un sagatavot to).	Ko es zinu? Ko es protu? MG 21.uzdevums latviešu valodas prasmju pārbaudei, MG 22., 23. uzdevums – literatūrā. Papildvingrinājumi DB 3. uzdevums 43. lpp. Klausīšanās teksts Netālu no Cēsīm Gaujas krastā izslējušās majestātiskās Ērgļu klintis. Šejienes iedzīvotāji stāsta, ka senāk šīs klintis skanējušas kā ērģeles, tāpēc tām ir dots nosaukums Ērgļu klintis. Bet laika gaitā tās nezin kā pārsaukušās par Ērgļu klintīm. Stāvā, varenā klints klints saista galvenokārt ar savu lielumu un plašo, gleznaino ainavu, kas paveras no skatu laukuma virs klintīm. Arī pašas klintis ir izcili skaistas – dzelzs savienojumi izraibina krauju ar sārtām un rūsganām joslām. 6. uzdevums 46. lpp. Diktāta teksts Sprīdītis ir mazs zēns, kuram nav ne tēva, ne mātes. Viņš ir bārenis. *Pamāte viņu neieredz un nodarbina no agra rīta līdz vēlam vakaram. Kamēr citi saimes bērni spēlējas un ķircina Sprīdīti, viņš strādā un domā par Laimīgo zemi. *Tikai vecāmāte žēlo un uztraucas par Sprīdīti. *Savā ceļā Sprīdītis satiek skopo un ļauno Sīkstuli, gudro Vēja māti, muļķīgo Lutausi un iedomīgo princesi. Zēns saprot, ka Laimīga zeme ir dzimtās mājas. * - teikumi, kuros jāpasvītro teikuma priekšmets un izteicējs. Neieredz, nodarbina – jāuzraksta sinonīmi.
35., 36. stunda			Pārbaudes darbs
Izmantojamie resursi	Autoru kolektīvs. Ideju enciklopēdija latviešu valodas apguvei. LVA, 2025 S. Zariņa (sastādītāja). 101 ideja lasītprasmes veicināšanai. LVA, 2024 https://valoda.lv/projekti/skolenu-radoso-darbu-konkursi/		

	Latviešu valoda mazākumtautību skolā. 4. klase. Skolotāja grāmata. Elektroniski.LVA, 2010. https://valoda.lv/gramatas/e-gramatas/ Z. Anspoka, S. Tūbele. Lingvodidaktika. Latviešu valoda 1.-6. klasei. LVA Lasāmā grāmata.7. klase. LVA, 2005 (var izmantot tekstiem, lasītprasmes pilnveidei). Mācību materiāli 4. klasei (jēdzieni, video u.tml.). https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2023/10/Materiali.pdf https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2025/03/Spriditis.pdf https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2024/11/28112024_verdins.pdf Spēle „Esi vērīgs”. https://valoda.lv/games/esi-verigs/ (pareizi/nepareizi teikumi, ieteicams: <i>Svētki, Upes un ezeri. Latvija</i>; var izmantot skolēni,kuru dzimtā valoda nav latviešu valoda). Tādi esam. https://valoda.lv/games/tadi-esam/ (teksti un uzdevumi par diasporas pusaudžiem). Mācāmies latviešu valodu. Latvijas ABC. https://maciunmacies.valoda.lv/speles/lva_begliem_7-9_g/index.html (E7.2,7.3, 7.4, 7.5; G 10.5.; Ģ – 11.2.; I – 13.6.; K.18.1.; L- 18.2.; L-18.3.; L- 18.4.).
--	---

3. nodaļa.Tur, kur ledus un sniegs...

Mācību stundas	MG	DB	Metodiskie komentāri
1.1. Balts nav tikai balts...			
1., 2. stunda (La + Li) Prognozē, par ko mācīsies; analizē iegūtās zināšanas	Ievadlapa 57. lpp.	1. uzd.	Pirms temata apguves skolotājs var lūgt pievērst uzmanību MG 3. nodaļas un apakšnodaļu nosaukumiem un prognozēt, par ko būs nodaļā. Pēc sarunas par šiem jautājumiem skolēni var rakstīt trīs teikumus par pārrunāto klasē. Skolotājs var iedot teikuma sākumu vai vēlreiz pārrunāt, kā labāk rakstīt. <i>Nodaļas nosaukums ir... Apakšnodaļu nosaukumi...Manuprāt, nodaļā būs runa... Es jau zinu... Es gribētu iemācīties... Man liekas interesanti tas, ka... u. tml.</i>

un prasmes; raksta kopsavilkumu.			<i>Šāda veida secinājumu rakstīšana pieradina domāt un lietot pieturzīmes visos rakstītajos tekstos, arī citos mācību priekšmetos.</i> Katras nodaļas DB 1. uzdevums ir veltīts mācīšanās prasmju pilnveidei. DB 1.1. uzdevumā minētās prasmes var iekrāsot vai kā citādi izcelt, jo tie ir secinājumi par apgūto saturu. Skolēnus vajadzētu mudināt izvēlēties tādu informācijas izcelšanas veidu, kas palīdz atcerēties vislabāk. Tā kā skolēni ar savu prasmju izvērtēšanu jau darbojušies arī MG 1. un 2. nodaļā (arī 2. un 3. klasē), skolotājs var izvērtēt skolēnu prasmi apjēgti analizēt savu mācību darbību. Skolēni var diskutēt, vai un kā DB katras nodaļas 1. uzdevums veicinājis izpratni par savu mēģināšanos. Ja ir laiks, skolēni var darboties ar MG un DB vāku iekšlapām: lasīt, pārrunāt, atbildēt uz skolotāja jautājumiem, meklēt atbildes, sagatavot kādu spēli u. tml. Ja skolotājam liekas lietderīgi, skolēni var turpināt darboties tāpat kā sākumskolā, mācību procesā atzīmēt atbilstošos uzdevumus katrai prasmei.
3., 4., 5. stunda (Li + La) Pilnveido izpratni par literatūras veidiem un tēlainās izteiksmes līdzekļiem; attīsta	1. uzd.	2.1., 2.2. uzd. 2.3., 2.4. uzd. (latv. val.)	MG 1.3. uzdevumā skolēni veido radošu darbu. Katrs skolēns darba radīšanā piedalās ar savu teikumu. Ļoti būtiska ir sadarbība grupā, veidojot tekstu, jo iespējams, ka sākotnēji uzrakstītais teikums ir jāpārveido, jālabo, jāpaplašina vai jāsaīsina. Protams, skolēni var tekstu papildināt ar jauniem, pašu izveidotiem teikumiem. MG 1.4. uzdevumā ir atgāadne par tēlainās izteiksmes līdzekļiem un literatūras žanriem. Skolēni mācās lasīt literatūrzinātnisku informāciju un analizēt radošo darbu atbilstoši tai. MG 1.6. uzdevums pilnveido skolēnu mācīšanās prasmes. Tiek dota instrukcija, kā veidot atgādni, bet galvenais – kur meklēt piemērus un kā atsaukties uz izmantotajiem avotiem.

prasmi radoši uztvert daiļdarbu, grupā radoši domāt un rakstīt.			Piedāvātā atsauču noformēšana 4. klases skolēnam ir pietiekama. Būtiska ir pati izpratne, ka jānorāda izmantojamais avots. Tas jāpieraksta tā, lai vajadzības gadījumā to atkal varētu atrast. Skolotājs ar skolēniem pārrunā, kuri varētu būt atslēgvārdi informācijas meklēšanai – <i>tēlainās izteiksmes līdzeklis, personifikācija, salīdzinājums, epitets</i>. Ja skolotājs uzskata, ka šis darbs ir sarežģīts, var piedāvāt grāmatas vai atsevišķus fragmentus tēlainās izteiksmes līdzekļu meklēšanai. Piem., • <i>Iesim pasaulē</i>. Dzejoļi bērniem. Rīga : Apgāds Zvaigzne ABC, 2015; • Rungulis, M. <i>Zaļā menca</i>. Rīga : Apgāds Zvaigzne ABC, 2014; • <i>Zelta pasakas</i>. Rīga : Apgāds Zvaigzne ABC, 2001.
6., 7. stunda (Li) Raksta miniatūru.	2., 3. uzd.		Skolēni iepazīstas ar miniatūras žanru. MG 2. un 3.1., 3.2, 3.3. uzdevums sagatavo skolēnu MG 3.4. uzdevuma izpildei – miniatūras sacerēšanai. Pirms miniatūras rakstīšanas skolēni kopā var izveidot miniatūru nosaukumu sarakstu. Šis uzdevums nodrošinās izvēles iespējas. Pirms patstāvīga darba sākšanas skolotājs var nolasīt vēl vienu miniatūru, kurā skolēni atrod un nosaka tēlainās izteiksmes līdzekļus.

			Ziemas pasaka Balts rīts mostas pār klusajiem laukiem, it kā maigs palags būtu pārklājis visu zemi. Sniegs smejas zem bērnu soļiem, bet vējš čukst stāstus kailajiem kokiem, kas pacietīgi klausās ziemas balsī. Sudrabainais ezers guļ mierīgā sapnī, un tā virsma kā stikla acs raugās augšup pelēkajās ziemas debesīs. Saule pieskaras ezera ledum ar zelta pirkstiem, un tas atbild ar dzidru, smalku čirkstoņu. Visapkārt valda miers un skaistums, ko var dāvāt tikai ziema savā pilnīgajā pārākumā pār visu dzīvo.
8. stunda (diktāts vai atstāstījums, DB uzdevumi) (La) Vingrinās atstāstīt tekstu rakstveidā, veikt dažādus gramatiskos vingrinājumus,		2.3., 2.4. uzd.	Iepriekšējās stundas tekstu var izmantot kā nelielu atstāstījumu tuvu tekstam. Tekstu pārveidojot, to var izmantot kā diktātu. Ziemas pasaka Baltais rīts mostas pār klusajiem laukiem kā maigs palags. Sniegs smejas zem bērnu soļiem, bet vējš čukst stāstus kailajiem kokiem. Tie pacietīgi klausās ziemas balsī. Sudrabainais ezers guļ mierīgā sapnī. Tā virsma kā stikla acs raugās augšup pelēkajās ziemas debesīs. Saule pieskaras ezera ledum ar zelta pirkstiem, un tas atbild ar dzidru, smalku čirkstoņu.

nostiprinot pareizrakstības prasmes. Lasa savas miniatūras un izvērtē cits cita uzrakstīto (ja neraksta diktātu ar uzdevumu).			Visapkārt valda miers un skaistums. To var dāvēt tikai ziema savā pilnīgajā pārākumā pār visu dzīvo. Diktātā var noteikt apgūtās vārdšķiras, analizēt to gramatiskās kategorijas; noteikt teikuma gramatisko centru, vienlīdzīgus teikuma locekļus, izrakstīt vārdus, kuros izruna nesaskan ar rakstību u. tml. Skolēni var izteikt savu attieksmi pret klasesbiedru uzrakstītajām miniatūrām: kuri miniatūru nosaukumi likās interesanti; cik interesanta, tēlaina bija miniatūra; vai saskatīja tajās tēlainās izteiksmes līdzekļus; vai bija dažādu sajūtu gleznas u. tml.
9., 10. stunda (La) Lasa lingvistiska satura tekstu (populārzinātnisku tekstu); gūst izpratni par vietniekvārdu; veic klasesbiedru runas izpēti	4. uzd.	3., 4.1. uzd.	MG 4.3. uzdevumā skolēni atkārtoti strādā ar lingvistiska satura informāciju – populārzinātnisku tekstu. Šajā reizē skolēni pārveido informāciju tabulā un stāsta par vietniekvārdu, izmantojot izveidoto tabulu. MG 4.5. uzdevuma pētījumu var organizēt dažādi. To var veikt pārī vai nelielā grupā (tādā gadījumā skolēniem grupā jārunā klusu) vai klasē – katrs stāsta, pārējie pieraksta dzirdētos vietniekvārdus. Stāstījums jāsapatavo mājās. Protams, secinājumi (daudz vai maz vietniekvārdu; kāda to nozīme tekstā) nav zinātniski un ir subjektīvi, bet uzdevuma jēga ir klausīšanās prasmju pilnveide, un uzmanības pievēršana vietniekvārdu lietojumam.

(vietniekvārdu lietojums).			
11., 12. stunda (La) Vingrinās noteikt personu vietniekvārdus; aizstāj lietvārdu ar vietniekvārdu; veido un raksta sarunu.	5. uzd.	4.1. uzd.	MG 5.4. uzdevumā jāturpina saruna. Vispirms skolēni izdomā sarunas turpinājumu mutiski, nolasa cits citam, pēc tam pārī raksta sarunas turpinājumu. Vajadzētu skolēniem atgādināt, ka, uzrunājot kādu, lieto uzrunu un pieturzīmes (MG 11. lpp.). Lai gan skolēni vēl nav mācījušies par tiešo runu, tās rakstībai var pievērst uzmanību jau tagad – personas teikto liek pēdiņās. Ja nepieciešams, skolotājs, veicot šo uzdevumu, tiešās runas piemērus uzraksta uz tāfeles.
13., 14. stunda (La) Veido izpratni par piederības vietniekvārdu un vingrinās tā noteikšanā.	6. uzd.	4.2. uzd.	Piederības vietniekvārdu apguve sākas ar spēli. MG 6.3. uzdevumā jāraksta secinājums. Šādi nepabeigti secinājumi MG un DB ievietoti vairākkārt un sekmē skolēnu prasmi analizēt savu mācību darbību un veidot kopsavilkumu. Atgāadne 67. lpp. un atbalsta informācija Izmanto! norāda uz personu vietniekvārdu formu izmantošanu piederības izteikšanai un vietniekvārda <i>savs</i> lietojumu.
15., 16., 17. stunda (La)	7., 8. uzd.	5. uzd.	MG 7.2. uzdevumā skolēni veido vārdu savienojumus un atkārto lietvārdu. MG 8.1 un 8.2. uzdevumā tiek pilnveidotas lietišķas vēstules rakstīšanas prasmes. Skolēni tiek mudināti izmantot savas zināšanas un prasmes reālajā dzīvē.

Veido izpratni par norādāmo vietniekvārdu; raksta lietišķu vēstuli un pateicību.			DB 5. uzdevumā apvienotas daudzas prasmes – darbs ar teksta izpratni, leksiku; klausīšanās prasme; prasme noteikt vietniekvārdus un rakstīt teksta turpinājumu –, tāpēc uzdevumu var sadalīt.
18. stunda (Li) Raksta radošu darbu, izmantojot citu vienaudžu teikto.	9. uzd.	5. uzd.	MG 9.2. uzdevumā skolēni, turpinot kāda teikto, raksta radošu darbu. Darba apjoms ir neliels, tāpēc skolēnus jānudina pārdomāt katru teikumu un atrast visprecīzākos vārdus savas idejas īstenošanai.
19., 20. stunda (La) Apgūst jēdzienu <i>gramatiskā kategorija</i> ; lasa dažādus tekstus un analizē informāciju	10. uzd.	5. uzd.	MG 10.1. un 10.2. uzdevumā skolēni salīdzina tekstus un noskaidro kopīgo un atšķirīgo. Līdzīgs uzdevums bija arī 2. nodaļā. Šie uzdevumi piedāvā iespēju runāt par patiesu un nepatiesu informāciju, dažāda žanra tekstiem, tajos izmantotajiem valodas līdzekļiem un to emocionālo iedarbību uz lasītāju. MG 72. lpp. ievietotā atgādne skolēniem tiek skaidrots jēdziens <i>gramatiskā kategorija</i> , kaut gan skolēni gramatiskās kategorijas praktiski nosaka jau no 2. klases. Ja skolotājs vēlas, šī jēdziena skaidrojumu var dot arī agrāk. Ja ir iespējams un vajadzība, skolēni var rakstīt diktātu ar uzdevumu . Latvijas svētki

(patiesa un nepatiesa).			Klausies un raksti! Pasvītro vietniekvārdus un nosaki to iedalījuma grupu! Mēs ik gadu ar prieku un lepnumu svinam Latvijas valsts svētkus. Šajā īpašajā dienā ielās ir daudz cilvēku, kas vēlas godināt savu valsti. Pie Brīvības pieminekļa plīvo sarkanbaltsarkanais karogs. Tas vienoja mūs pirms gadu desmitiem. Tas vieno tautu tagad un atgādina par neatkarības nozīmi. Mana sirds kļūst īpaši pacilāta, kad skan Latvijas himna. Mūsu valsts ir dārga visiem tās iedzīvotājiem. Un viņi lepojas ar šo dienu. Tā atgādina par tautas spēku un vienotību. Papilduzdevumi • Izrakstīt vārdu <i>valsts</i> locījuma formā un noteikt skaitli, dzimti, locījumu. • Skaidrot vārdus <i>godināt, pacilāts</i>. • Atrast tekstā divus lietvārdus ar vienādu izskaņu un pierakstīt vēl divus lietvārdus ar šo pašu izskaņu. • Atrast tekstā vienu daudzskaitlinieku. • Atrast tekstā sieviešu dzimtes lietvārdus ar galotni -s. Jāpievērš uzmanība saliktajiem teikumiem.
20., 21. stunda (La) Nostiprina izpratni par vārda	11., 12. uzd.	Var pildīt papildvingrinājumus 77. lpp.,	Skolēni praktiskajā darbībā jau sākumskolā ir iepazinušies ar vārda daudznozīmību, ar tiešo un pārnesto nozīmi, 4. klasē notiek zināšanu padziļinājums jēdzienu līmenī. Ja skolotājs vēlas, ir iespēja stundu laikā izmantot arī vārda <i>balts</i> antonīmu <i>melns</i> un raksturot tā nozīmes.

nozīmi; pilnveido literāra darba interpretācijas prasmi; izvērtē savu mācību darbību.		<i>Ko es zinu? Ko es protu?</i> 9. uzd.	Skolotājs var izmantot I. Ziedoņa pasakas „Baltā pasaka” un „Melnā pasaka” un pilnveidot prasmi analizēt literārās pasakas. MG 11.3. uzdevumu pildot, jāseko, lai skolēni nepārraksta informāciju, bet veido atšķirīgu atgādni. MG 12.4. uzdevumu var veikt arī mutiski.
22., 23. stunda (Li) Vingrinās analizēt tēlainās izteiksmes līdzekļus; saskata sajūtu gleznas; pilnveido radošās prasmes; raksta tēlainu aprakstu.	13., 14. uzd.	Var pildīt papildvingrinājumus 77. lpp., <i>Ko es zinu? Ko es protu?</i> 9. uzd.	MG 13. uzdevumā skolēni sastopas ar tādiem jēdzieniem kā <i>redzes glezna</i> un <i>salīdzinājums</i> (jau bija iepriekš). Šajās stundās skolēniem tiek piedāvāta izvēle – iemācīties dzejoli vai uzzīmēt ilustrāciju. Darbu var veikt pāri – viens izvēlas dzejoli un nolasa, otrs uzzīmē ilustrāciju. Dzejoli vajadzētu uzrakstīt uz lapas, lai var veidot dzejoļu un ilustrāciju izstādi.
24., 25. stunda (Li) Pilnveido literāra teksta interpretācijas	15., 16. uzd.	Var pildīt papildvingrinājumus 77. lpp., <i>Ko es zinu? Ko es protu?</i> 9. uzd.	MG 15., 16. uzdevuma teksti raksturo dažādus žanrus – literāru tekstu un informatīvu tekstu (instrukciju, pamācību). Ja MG 13. uzdevuma dzejolī skolēni izmantoja redzes gleznas, tad, analizējot 15. uzdevuma tekstu , jāpievērš uzmanība dzirdes gleznām. Skolēniem arī jāraksturo galvenie varoņi. Skolēni var atzīmēt, ko saka pirmais, ko – otrais zvirbulēns, un raksturot abus galvenos varoņus (kas ir kopīgs, kas – atšķirīgs). Fragmentā

prasmī; raksturo literārā darba varoņus; vērtē vārda <i>balts</i> simbolisko nozīmi; izsaka savu attieksmi.			nav galveno varoņu ārējā izskata raksturojuma, tāpēc vai nu jāiztēlojas, kāds ir katrs zvīrbulēns, vai jālasa grāmata „Sarežģītais zvīrbulēns”. Sarežģīts ir jautājums, ko stāstā simbolizē baltā krāsā – aukstumu, tukšumu, bada sajūtu, protams, jāpieņem visu skolēnu sacītais. Lasot tekstu divreiz, skolēni izmanto dažādas lasīšanas stratēģijas. Katrs no skolēniem izdomā, vai izmantos pavēles vai vajadzības izteiksmi (instrukcijas definīcijā doti piemēri). Pirms uzdevuma izpildes vajadzētu noskaidrot, kāda būs atšķirība starp abām izteiksmēm. Mācību diktāts ar uzdevumu Uz laukuma pārdrošākie zēni bieži vien uzmeta savu ragaviņu saiti kāda braucēja kamanu atzveltnei un vizinājās labu gabaliņu. <i>Kad viņi bija iekarsuši šādās patīkamās rotaļās, laukumā iebrauca pilnīgi baltas kamanas.</i> Braucējs bija satinies baltā, plūšķainā kažokā. Pinkaina, balta cepure pilnīgi aizsedza viņa seju. Kajs pasteidzās pirmais un uzmeta kamanām savu ragaviņu saiti. Kamanas apbrauca divas reizes apkārt laukumam un tad iegriezās nākamajā ielā. Braucējs atskatījās un laipni pamāja Kajam. <i>Līdzko Kajs grasījās palaist vaļā saiti, braucējs atskatījās. Zēns palika sēžot, un tā viņi izbrauca ārā pa pilsētas vārtiem. Pēkšņi sniegs sāka krist tādām biežām pārslām, ka zēns neko vairs nevarēja redzēt.</i> Viņš gan palaida vaļā saiti, bet ragaviņas bija kā pienaglotas kamanām. Vēja ātrumā tās lidoja līdz... Komentāri
--	--	--	---

			• Uz tāfeles uzraksta iezīmētos vārdus. • Pārrunā pieturzīmes saliktajos teikumos. (Teikumi zilā krāsā.) Var nolasīt visu diktāta tekstu un pārrunāt pieturzīmju lietojumu. • Skolēni dažādi iekrāso vai citādi iezīmē, vai izraksta piecus lietvārdus, piecus īpašības vārdus, piecus vietniekvārdus. Skolēni izraksta vienu teikumu ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem (var tekstā iekrāsot u. tml.).
3.2. Sniega karalienes valstībā			
26., 27. stunda (Li) Lasa literārās pasakas fragmentu; raksturo pasakas noskaņu un pamato to; raksturo galvenos varoņus, darbības vidi; izsaka savu attieksmi pret pasakā ietvertajām morāles vērtībām.	17., 18. uzd.	6.1. uzd.	MG 17., 18. uzdevumā skolēni izmanto jau iepriekš apgūtās prasmes: informācijas meklēšanas un prognozēšanas prasmes. Skolēniem ir iespēja noskatīties animācijas filmu „Sniega karaliene”, noklausīties pasakas „Sniega karaliene” audio ierakstu. Tas varētu būt mājasdarbs pēc temata apguves – ar ko atšķiras pasaka, animācijas filma un pasakas ieraksts. MG 18.6. uzdevumā skolēni mācās raksturot pasakas galvenos varoņus. Ja ir iespējams, skolēns raksturo kādu tautas pasakas varoni un salīdzina šos aprakstus, lai pievērstu uzmanību, kā tēli tiek raksturoti literārā darbā un kā – tautas pasakā.

28., 29. stunda (Li + La) Lasa tekstu izteiksmīgi; novērtē klasesbiedra sniegumu; pilnveido izpratni par vienlīdzīgiem teikuma locekļiem un nosaka tos tekstā.	19., 20. uzd.	6.2.–6.10. uzd.	MG 19.1. uzdevumā skolēni tiek rosināti izmantot citu lasīšanas stratēģiju – lasīt skaļi. Skolēni vingrinās uzmanīgi ieklausīties cita stāstījumā un izrādīt toleranci pret klasesbiedriem. MG 20.1. uzdevumā skolēni atkal lasa tekstu un pamato, vai teksts ir tēlainš. Pirms tam var atkārtot tēlainās izteiksmes līdzekļus. MG 20.4.–20.7. uzdevums vienlaicīgi ir latviešu valodā un literatūrā. DB 6.2.–6.10. uzdevumā ir plānota literārā teksta analīze. Skolotājs izvēlas, kad veikt šo apjomīgo darbu. uzdevuma veikšanas sākumā var visus jautājumus (6.2.-6.10.) pārrunāt klasē, pēc tam katrs skolēns strādā patstāvīgi. Daļu uzdevumu var veikt mutiski.
30., 31. stunda (La) Pilnveido izpratni par teikumu: par teikumu iedalījumu pēc uzbūves, par teikuma gramatisko centru	21., 22. uzd.	6.11., 7. uzd.	Īpaša vērība šajās stundās jāpievērš gramatiskā centra noteikšanai, lai vēlāk būtu skaidrība par vienkāršu un saliktu teikumu. Papildmateriāls – 3. pielikums (teikuma uzbūves noteikšana). MG 21.2. un 21.3. uzdevumā skolēni vingrinās shematiski attēlot teikuma gramatisko centru un palīglocekļu savstarpējo saistījumu.

un teikuma palīglocekļiem.			
32. (Li + La) Analizē literāru tekstu.	23.uzd.	6.2.–6.10. uzd.	MG 23. uzdevumu var veikt pāri. Pēc uzdevuma veikšanas klasesbiedru grupa salīdzina un izvērtē veiktos uzdevumus.
33. stunda (Li + La)	24. uzd.	6.2.–6.10. uzd.	MG 24. uzdevuma laikā skolēni veido divus tekstus – tēlainu (miniatūra) un informatīvu tekstu par kādu ziemas dabas parādību. Skolēni raksta melnrakstu, apspriež to ar klasesbiedru un tikai pēc tam raksta tīrrakstu.
34., 35. stunda (La) Pilnveido prasmi strādāt ar informatīvu tekstu, vērtēt informāciju.	25. uzd.	6.2.–6.10. uzd.	MG 25. uzdevumā skolēni • lasa informatīvu tekstu – interviju, • raksturo iegūto informāciju, • atbild uz jautājumiem par tekstu, • izsaka domas par to, kas ir fakts un kas ir viedoklis, • meklē kontinentus un raksta to nosaukumus.
36. stunda (Li) Saskata informatīva un	26. uzd.	10. uzd.	Skolēni analizē dzejoli un saskata tajā zemtekstu, ko skaidro saviem vārdiem. MG 26.4. uzdevums ir radošs darbs, kurā par paraugu var izmantot dzejoli. MG 26.4. uzdevumu var klasē pārrunāt un pēc tam rakstīt radošu darbu. Ja nav tādu iespēju, MG 26.4. uzdevumu var tikai pārrunāt.

literāra teksta atšķirību; mācās saskatīt literārā darbā zemtekstu.			
37., 38. stunda (Li + La) Pilnveido stāsta interpretācijas prasmi; raksturo galveno varoni, pamato to ar piemēriem no teksta; izvērtē savu mācību darbību.	27. uzd.		Dž. Londona stāsta „Baltais Ilknis” analīze. Skolēni salīdzina pasakas „Sniega karaliene” un stāsta „Baltais Ilknis” darbības vidi, pēta galvenā varoņa sajūtas, uzvedību, izskatu un iekšējās pārdomas; zīmē laika karti ar galvenajiem notikumiem.
39., 40. stunda (La + Li) Apkopo nodaļā iegūtās prasmes.	28., 29. (latv. val.), 31. uzd. (lit.)	9. (latv. val.), 10. uzd. (lit.)	Uzdevumi sadaļā <i>Ko es zinu? Ko es protu?</i> ir apjomīgi, tāpēc skolotājs izvērtē, kā ar tiem strādāt. Tos var veikt pa daļām arī citās stundās. DB 77. lpp. ir papildvingrinājumi.
41., 42. stunda			Pārbaudes darbs

Izmantojamie resursi	<i>101 ideja lasītprasmes veicināšanai</i>. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2024. Anspoka, Z., Tūbele, S. <i>Lingvodidaktika</i>. Latviešu valoda 1.–6. klasei. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2016. <i>Esi vērīgs!</i> [tiešsaiste] Pieejams: https://valoda.lv/games/esi-verigs/ (Ieteicamie temati: <i>Svētki. Upes un ezeri. Latvija.</i>) <i>Ideju enciklopēdija latviešu valodas apguvei</i>. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2025. <i>Latviešu literatūra 7. klasei</i>. Lasāmā grāmata. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2005. (Var izmantot tekstus.) <i>Latviešu valoda mazākumtautību skolā. 4. klase</i>. Skolotāja grāmata [tiešsaiste]. Pieejams: https://valoda.lv/gramatas/e-gramatas/ <i>Mācību materiāli 4. klases skolēniem latviešu valodā</i> [tiešsaiste]. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2023/10/Materiali.pdf <i>Skolēnu radošo darbu konkursi</i>. Pieejams: https://valoda.lv/projekti/skolenu-radoso-darbu-konkursi/ <i>Tādi esam!</i> [tiešsaiste] Pieejams: https://valoda.lv/games/tadi-esam/ (teksti un uzdevumi par diasporas pusesaudžiem.) <i>Žurnāli zinātkāriem bērniem</i> [tiešsaiste]. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2025/03/Spriditis.pdf https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2024/11/28112024_verdins.pdf
---------------------------------	--

1. pielikums

Apgalvojums	Zinu / protu	Pamatā zinu / protu, bet vēl jānostiprina	Pagaidām vēl daudz nezinu, neprotu	MG un DB uzdevumu Nr.
Es zinu, kā iedala vārdšķiras.				
Es zinu, kas ir lietvārds.				
Es protu tekstā atrast un noteikt lietvārda dzimti, skaitli, locījumu.				
Es tekstā saskatu lietvārdus, kuros ir līdzskaņu mija.				
Es zinu, kas ir kopdzimtes vārdi.				
Es zinu, kādi ir folkloras žanri.				

Es saskatu tekstā salīdzinājumus un personifikācijas.				
Es zinu, ar ko atšķiras tautas pasakas no literārās pasakas.				
Secinājumi.				

2. pielikums

1. Savieno un raksti salikteņus!

salds	simts
tautas	vieta
pils	kalns
varonis	ābs
trīs	teika
gads	dziesma
gads	rinda (e)
stāvs	skaitlis
smiltis	skābs

Kuram saliktenim mainās otrās daļas galotne?

Kuriem salikteņiem pirmajā daļā ir līdzskaņu mija?

Kura salikteņa pirmā daļā ir nemainīga?

2. Raksti skaiļa vārdus!

5, 12, 34, 10, 100, 23., 4, 45., 1000, 200

3. Ieraksti pareizo burtu!

sil - s derī - s vajadzī - s aukst- s lielī - s priecīg- s ma - s lielī - s rū - ts rū - gans nemitīg- s liek- s (nav vajadzīgs)

lieg- s (maigs) au – sts (temperatūras ziņā), au – sts (kalns)

4. [Sadarbība](#). Izdomājiet vai sameklējiet 10 dažādu vārdšķiru vārdus, kuros izruna nesaskan ar rakstīto! Rakstiet tos! Ja iespējams, diktējiet pārējiem klasesbiedriem!

Pieraksti klasesbiedru diktētos vārdus!

3. pielikums

1. Savieno teikuma daļas!

2. Pasvītro teikuma vai teikuma daļu gramatisko centru!

1. Sniegpārslas izskatījās	viņa laipni, bet auksti skatījās uz viņu.
2. Kajs ieraudzīja garu, slaiku, mirdzoši baltu sievieti,	bet iekšā valdīja miers un klusums.
3. Sieviete apsēdināja Kaju sev blakus,	kura vilkās ļoti ilgi.

4. Sniega karaliene noskūpstīja Kaju,	un viņš aizmirsa Gerdu un vecmāmiņu.
5. Ārpus pils auroja un plosījās vētra,	kā lieli gulbji.
6. Kajs vēroja ziemas nakti,	un Kajs sāka salt.

3. Nosaki teikuma veidu pēc uzbūves!

1. teikums – _____

2. teikums – _____

3. teikums – _____

4. teikums – _____

5. teikums – _____

6. teikums – _____

3. Iekrāso vienlīdzīgos teikuma locekļus!